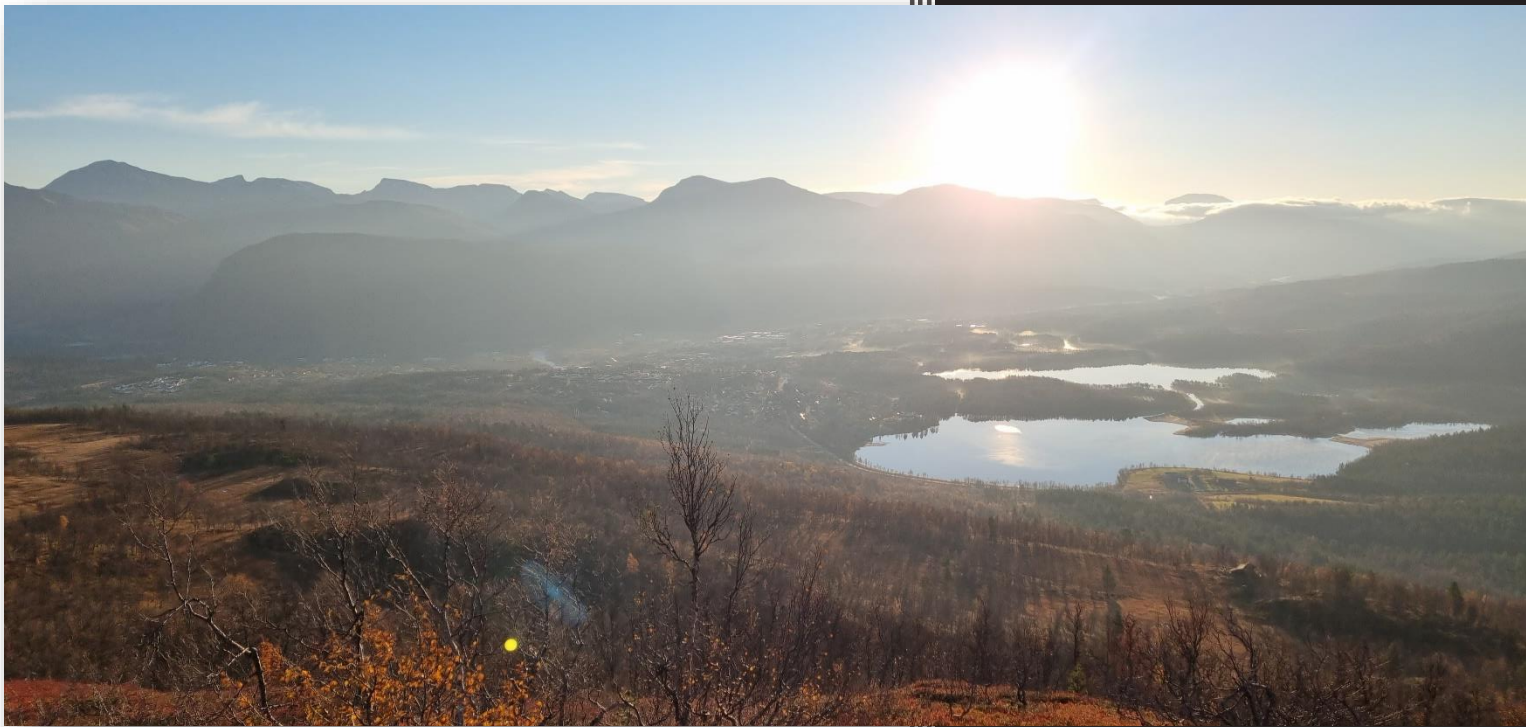

Årsberetning Bardu kommune 2021

Økonomiavdelingen

Bardu kommune

30.03.2022

Årsberetning 2021

Kommunedirektørens kommentar	3
1 Opplysninger om økonomisk utvikling og stilling	5
1.1 Netto driftsresultat	5
1.2 Disposisjonsfond	6
1.3 Lånegjeld	7
1.4 Bruk av kraftinntekter i drift	8
1.5 Oppsummering økonomiske måltall	8
1.6 Finansrapport	8
1.6.1 Driftslikviditet	8
1.6.2 Lån	9
1.7 Andre vesentlige forhold	13
1.8 Inntekter og utgifter	14
1.9 Bardu kommunes økonomiske handlingsevne	15
2 Vesentlige avvik	16
2.1 Mer/mindreforbruk i driftsregnskapet, per rammeområde for strykninger	16
2.1.1 Oppvekst, kultur og integrering	17
2.1.2 Helse, omsorg og barnevern	18
2.1.3 Samfunn og utvikling	21
2.1.4 Brann og redning	22
2.1.5 NAV	23
2.1.6 Stab og fellestjenester	23
2.1.7 Politisk virksomhet	24
2.1.8 Fellesutgifter	24
2.1.9 Skatt, tilskudd og finans	24
2.2 Mer/mindreforbruk i investeringsregnskapet	25
2.2.1 Bruk av lånemidler	25
2.2.2 Investeringsregnskapet	26
2.3 Budsjettpremisser	27
3 Virksomhetens måloppnåelse og andre ikke-økonomiske forhold av vesentlig betydning ...	32
3.1 Visjon	32
3.2 Vårt overordnede mål	32
3.3 Mål	32

3.4	Verdier for medarbeidere i Bardu kommune	33
3.5	Internkontroll	33
3.6	Sykefravær	34
3.7	Årsverk	34
3.8	Møteaktivitet i de faste politiske organene	35
3.9	Oppfølging av politiske vedtak	35
4	Tiltak for å sikre høy etisk standard	36
4.1	Etiske retningslinjer	36
4.2	Kontrollutvalg	36
5	Likestilling	37
6	Oppfyllelse av arbeidsgivers aktivitetsplikt etter likestillings- og diskrimineringsloven §26 ..	37

Vedlegg:

Finansrapport

Prosjektregnskap – netto per prosjekt

Kommunedirektørens kommentar

Bardu kommune forvalter fellesskaps-midler gjennom blant annet rammetilskudd, skatteinngang og brukerbetaling. Kommunen er en stor organisasjon med mange oppgaver. Langt de fleste av disse er lovpålagt, og mange er kritiske samfunnsoppgaver. Alle kommuner skal redegjøre årlig for økonomi, tjenesteutvikling og måloppnåelse i året som har gått. Årsberetningen gjøres på bakgrunn av regnskapsresultat, analyser og statistikk og rapportering fra virksomhetene på tjenesteutvikling og oppnådde resultater. Årsberetningen godkjennes politisk i kommunestyret hvert år.

Årsberetningen skal gi opplysninger som ikke fremgår av årsregnskapet, om forhold som er viktige for å bedømme kommunens økonomiske stilling og resultatet av virksomheten, samt om andre forhold av vesentlig betydning for kommunen. Det skal redegjøres for kommunens arbeid med likestilling, etikk, betryggende kontroll og diskriminering. I henhold til kommuneloven skal det, der det er vesentlige avvik mellom utgifter i årsregnskapet og bevilgning til formålet i justert budsjett, redegjøres for avviket. Tilsvarende gjelder ved avvik mellom inntekter i årsregnskapet og justert budsjett.

Også i 2021 har den ekstraordinære korona-situasjonen skapt utfordringer for oss alle sammen. Som kommune er vi i førstelinjetjenesten når det gjelder å møte innbyggere, medarbeidere og næringsdrivende i forhold til deres behov. Også i 2021 har mye av fokuset vært på å håndtere pandemien og dens konsekvenser. For kommuneorganisasjonen har driftsomlegginger blitt videreført, noe som har gitt konsekvenser for ledere, medarbeidere og brukere. Bardu kommune har via nasjonale tilskuddsordninger bistått med kompensasjonsordninger for aktører i det lokale næringslivet som er særlig berørt.

Korona-vaksiner ble rullet ut for hele befolkningen i 2021. Bardu kommune massevaksinerte i den forbindelse innbyggere i målgruppene. Først med dose 1 og 2, deretter med booster-dose. Ca 94 % av befolkningen over 16 år hadde fått to doser ved utgangen av året 2021. Innbyggere ned i 12 års alder ble vaksinert i løpet vinteren 2021. Kommunen har fulgt nasjonale prioriteringer når det gjelder vaksiner.

Det pågående omstillingsprogrammet er videreført i 2021. Målene i omstillingsprogrammet ble bare delvis oppnådd og senhøsten 2021 påkom et betydelig budsjettavvik på enhet for helse, omsorg og barnevern (HOB) og enhet for samfunn og utvikling (SU). Organisasjonsprosjektet fortsetter med nye og reviderte tiltak for 2021, og følges opp i rapporteringer i strategisk ledelse i administrasjonen og mot kommunestyret.

I januar 2022 ble det identifisert et svært stort tap på kraftsalg i Bardu kommune. Tapet er knyttet til en tilleggsavtale som ble inngått hvor kommunens pris ble bundet mot systemprisen. Da prisene i prisområdene sørpå økte betydelig, førte det til at systemprisen som er gjennomsnittet av prisområdene ble svært høy. Særlig i månedene november og desember har dette ført til et stort tap for Bardu kommune. Dette tapet utgiftsføres direkte på 2021, og er hovedårsaken til kommunens dårlige resultat for året. Saken følges opp av kommunen i 2022, og det vurderes rettslige etterspill.

Netto driftsresultat ble negativt med 13,1 millioner kroner. Regnskapsresultatet ble verre enn rapportert i tertialrapportene, noe som blant annet er knyttet til regnskapsmessig merforbruk i årets siste måneder. Mye av dette er koblet til pandemien, men ikke alt. Rammetilskudd og andre generelle driftsinntekter var høyere enn budsjettet, en del av dette er knyttet til økte statlige overføringer i forhold til pandemien.

Bardu kommune er midt i store investeringer i økonomiplanperioden, og vil få en kraftig gjeldsvekst. Bardu skole og kulturarena ble nært ferdigstilt i 2021, og overtas primo 2022. Sentrale rammebetingelser sammen med behovet for investeringer gir et stort behov for omstilling. Kommunestyret har vedtatt tiltak for å håndtere dette fremover i økonomiplanperioden. Disposisjonsfondet til kommunen er nå kun på 1,3 % av driftsinntektene. Dette gjør at handlingsrommet er svært lavt, og at kommunen må lykkes med omstillingsprogrammet for å håndtere økt lånebelastning og fremtidig drift.

Det kommer til å bli tøffe og utfordrende tider for oss alle i Bardu kommune. Vi vil måtte foreta vanskelige valg for å redusere driften. Fremover må vi vurdere alle tjenester og strukturer, ikke minst på de områder hvor vi merker nedgang i antall brukere. Det er også viktig å fokusere på nødvendige kommunale oppgaver, og vi må senke forventingene på noen områder.

I årene fremover blir det viktig å få balansert økonomien og få bygd opp disposisjonsfondet vårt. Dette vil sikre oss handlingsrom slik at vi kan håndtere uforutsette endringer uten at det vil få dramatiske konsekvenser for tjenestetilbudet.

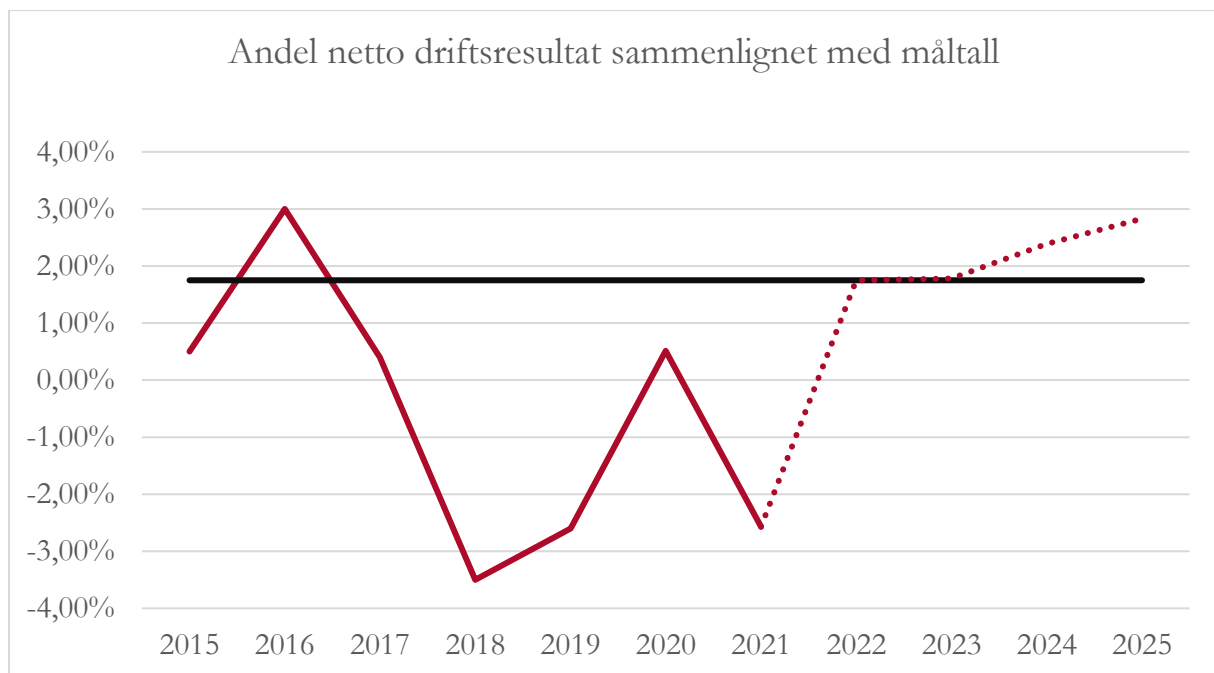
Stine Jakobsson Strømsø, kommunedirektør

1 Opplysninger om økonomisk utvikling og stilling

Årsberetningen skal redegjøre for forhold som er viktige for å bedømme den økonomiske utviklingen og stillingen, og om den økonomiske utviklingen og stillingen ivaretar den økonomiske handleevnen over tid.

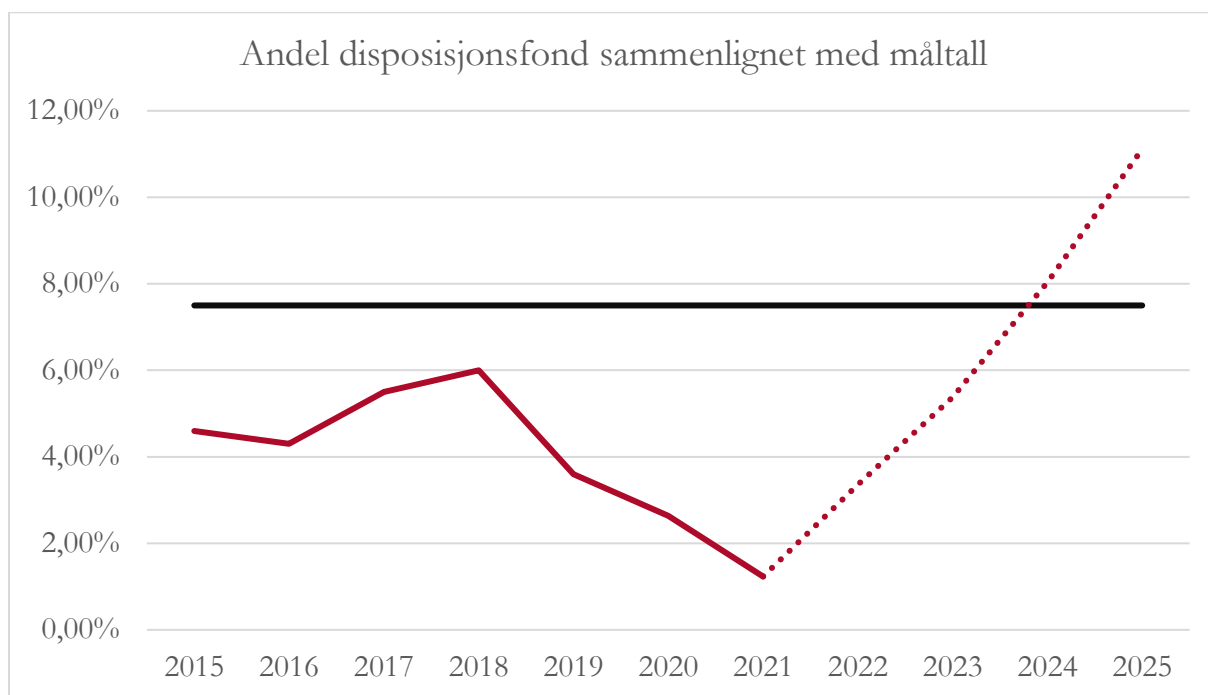
For å se på om Bardu kommune ivaretar den økonomiske handleevnen over tid skal vi se på økonomiske indikatorer sett opp mot Bardu kommunes måltall: netto driftsresultat, saldo på disposisjonsfond og lånegjeld, alle i prosent av brutto driftsresultat. I tillegg har Bardu kommune et måltall for bruk av kraftinntekter i driftsregnskapet. Full finansrapport ligger vedlagt årsberetningen, i årsberetningen oppsummerer vi de viktigste funnene som sier noe om den økonomiske utviklingen og stillingen.

1.1 Netto driftsresultat

Grafen over viser netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter, i 2021 var resultatgraden -2,57 %. Måltallet er 1,75%. Prognosen som er lagt inn er i henhold til økonomiplan vedtatt i Kommunestyret 1.12.21. Av denne grafen kan det se ut som at resultatgraden er på vei opp, og at vi i 2022 kan nå målsettingen på 1,75%.

1.2 Disposisjonsfond

Grafen viser saldo på disposisjonsfond i prosent av brutto driftsinntekter. Måltallet er 7,5%. Prognosen som er lagt inn er i henhold til økonomiplan vedtatt i Kommunestyret 1.12.21. Vi ser at nivået av frie fond har gått ned de tre siste årene, det blir fremover viktig å sette fokus på å bygge opp igjen fondene. Det er viktig for en god kommuneøkonomi å ha midler til disposisjon for å dekke vesentlige utgifter ved uforutsette hendelser eller politiske mål som måtte tilkomme i løpet av budsjettåret.

En oppbygging av disposisjonsfondet blir kritisk for å kunne ivareta den økonomiske handleevnen i årene fremover.

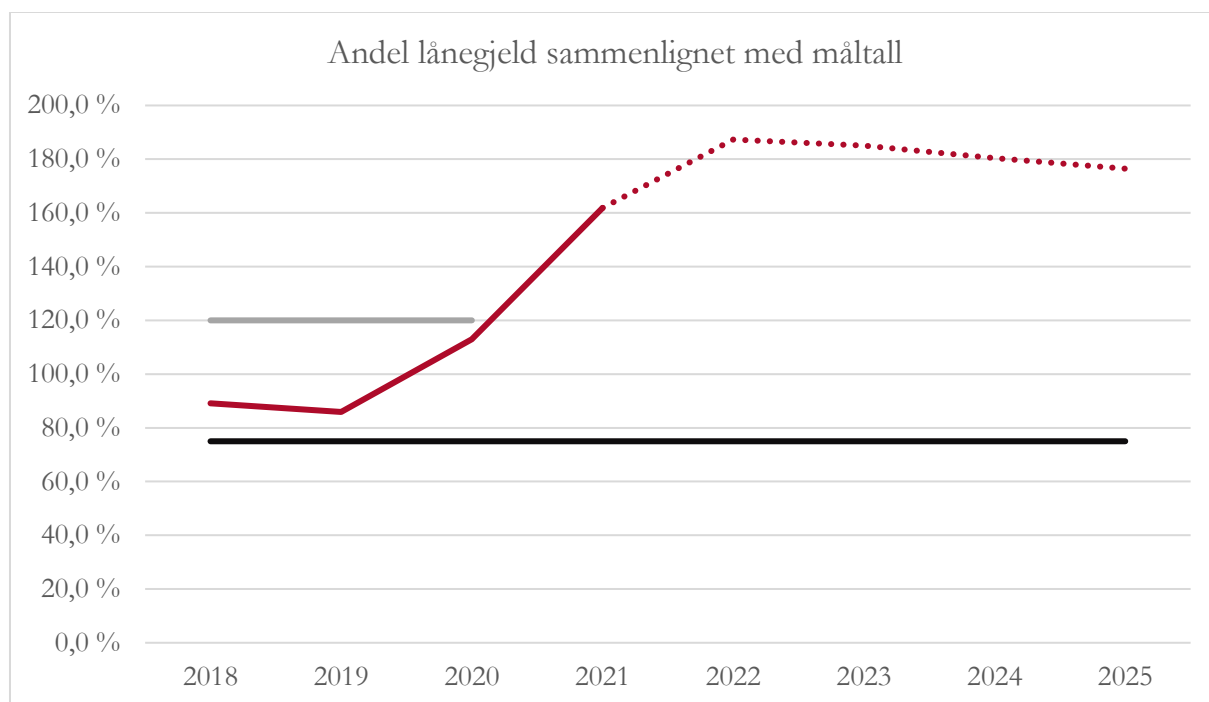
I oversiktene under ser vi inngående og utgående saldo for 2021, samt bevegelser i løpet av året på de forskjellige disposisjonsfondene i Bardu kommune. Videre kommer en oversikt over bruk av disposisjonsfond (generelt) og i hvilke saker det er bevilget bruk av disposisjonsfond.

	01.01.2021	Bruk/avs. 2021	31.12.2021	Sak
Disp fond generelt	10 184 604	- 4 612 532	5 572 072	Se under
Disp fond flyktninger	629 963	- 629 963	-	K-sak 27/21
Disp fond kriseteamet	337 733	- 63 200	274 533	K-sak 51/21
Disp fond landbruk	71 866	- 20 000	51 866	K-sak 96/20
Disp fond veksthuset	159 477	-	159 477	
Disp fond ungdomstiltak	254 600	- 29 480	225 120	K-sak 51/21
Disp fond tilskudd boligbygging	1 300 000	- 1 300 000	-	K-sak 27/21
Sum frie midler	12 938 243	- 6 655 175	6 283 068	

Bevegelser disposisjonsfond (generelt) i 2021:

K-sak 27/21 Tilskudd boligbygging tilbakeført 2020	- 500 000
K-sak 27/21 Bredbåndsutbygging NB 2020	- 2 000 000
K-sak 27/21 Overføring disposisjonsfond flyktning	- 629 963
K-sak 51/21 2. tertial overføring/avsetning disposisjonsfond IKL	740 000
K-sak 51/21 2. tertial overføring/avsetning disposisjonsfond IKL	- 740 000
K-sak 96/20 Førning av budsjettdisposisjon - bygdebok	590 464
K-sak 96/20 Førning av budsjettdisposisjon - revisjon skuterløyper	100 000
K-sak 96/20, 27/21 og 51/21 Førning av budsjettdisposisjon - avsetning kraftsalg	- 2 500 000
K-sak 96/20, 27/21 og 51/21 Førning av budsjettdisposisjon - avsetning resultat	- 4 070 000
Sum bevegelser 2021 K-saker (økning av disposisjonsfond)	- 9 009 499
<hr/>	
Strykning overskudd kraftinntekter	2 500 000
Strykning overskudd resultatet	4 070 000
Strykning egenkapitaldisposisjoner boligbygging	500 000
Strykning egenkapitaldisposisjoner fond flyktning	629 963
Strykning egenkapitaldisposisjoner bredbåndsutbygging	2 000 000
Strykning egenkapitaldisposisjoner overføring IKL	740 000
Saldering regnskap 2021 ved bruk av disposisjonsfond	3 182 067
Sum obligatoriske strykninger og saldering av årsregnskap	13 622 030
<hr/>	
Sum bevegelser disposisjonsfond (generelt) 2021	4 612 531

1.3 Lånegjeld

Grafen viser lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter. Måltallet var, frem til 14.04.2021, på 120 %, mens ved implementering av økonomireglement ble måltallet redusert til 75 %, som er

anbefalt nivå som representerer en bærekraftig økonomi med handlingsrom. Merk at dette er et langsiktig mål. Prognosen som er lagt inn er i henhold til økonomiplan vedtatt i kommunestyret 1.12.21. Bardu kommune binder en høy del av driftsmidlene ved å ha et høyt nivå på lånegjeld. Økt nivå på lånegjeld kommer av de mange og store investeringsprosjektene som nå pågår i kommunen, samt planlagte investeringsprosjekter i økonomiplanperioden. Grafen viser at vi i løpet av de neste årene går inn i en periode med store lånekostnader og renteendringer vil gi store utslag i driftsregnskapet. Økonomien i Bardu kommune blir svært følsom for renteendringer, det er spådd økte renter som følge av konsekvensene av krigen i Ukraina og vi må derfor forberede oss på (isolert sett) økte rentekostnader og en ytterligere reduksjon i rammer og økt behov for omstilling enn det som allerede ligger i økonomiplanen.

1.4 Bruk av kraftinntekter i drift

Det skal ikke brukes mer enn 50 % av kraftinntekter inntil 10 millioner kr og 25% av kraftinntekter over 10 millioner kr. I henhold til Bardu kommunes måltall burde det vært satt 0 millioner kr på disposisjonsfond av kraftinntekter etter at kommunen gikk med tap på kraftproduksjonen i 2021. Det var budsjettetert med en avsetning på 2,5 millioner kr etter flere endringer i løpet av året. Disse ble først ført og deretter strøket for å dekke opp merforbruket i 2021.

1.5 Oppsummering økonomiske måltall

Bardu kommune har avvik fra alle måltall i 2021, og en negativ utvikling på netto driftsresultat, disposisjonsfond og lånegrad. I henhold til økonomiplanen skal denne utviklingen snu og det skal være mulig å nå mål for både netto driftsresultat og disposisjonsfond i løpet av den kommende 4-års perioden. For å imøtekomme økende lånegjelden er Bardu kommune i gang med et omfattende omstillingsarbeid der vi jobber med å legge om driften og redusere utgifter i alle avdelinger.

Bardu kommune har svært begrenset økonomisk handleevne. Det er viktig at disposisjonsfondet bygges opp i løpet av de kommende årene, og at omstillingsarbeidet fortsetter. Det bør heller ikke tas mer lån som øker den renteeksponerte gjelda.

1.6 Finansrapport

Se vedlagte finansrapport for mer og mer utfyllende informasjon. Oppsummeringen under inneholder punktene i finansreglementet og rapporteringskrav i henhold til dette.

1.6.1 Driftslikviditet

- a) Kommunedirektørens kommentarer knyttet til sammensetning, rentebetingelser/avkastning, vesentlige markedsendringer, endring i risikoeksponering, markedsverdi av finansielle midler, samlet og for hver gruppe
- b) Det skal rapporteres om kommunen har noen tidsbinding på plassert likviditet

- c) Dersom kommunen har andeler i pengemarkedsfond, skal kommunedirektøren rapportere på kriteriene knyttet til plasseringen
- d) Kommunedirektørens beskrivelse og vurdering av avvik mellom faktisk forvaltning og risikorammene i reglementet

Bardu kommune har ikke aktivt plassert overskuddslikviditet i 2021, all likviditet har vært plassert i bank til enhver tid. Innskuddsrente i bank har vært lav (NIBOR + 0,2) og renteinntekter har vært lavere enn budsjettet i 2021, renteinntekter i 2021 utgjør ca. 650 000 kr. Det er ingen tidsbinding ved å la pengene stå på driftskonto i bank. Bardu kommune har ingen andeler i pengemarkedsfond. Det er ingen avvik mellom faktisk forvaltning og risikorammene i reglementet.

1.6.2 Lån

- a) Opptak av nye lån så langt i året, inkl. avtaler om finansiell leasing
- b) De finansielle forpliktelsesenes løpetid, og om verdien av lån som forfaller og må refinansieres innen 12 måneder
- c) Hvordan de finansielle forpliktelsene er sammensatt og verdien av dem, både samlet og for hver gruppe av forpliktelser
- d) Kommunedirektørens kommentarer knyttet til endring i risikoeksponering, gjenværende rentebinding og rentebetingelser i forhold til kommunens økonomiske situasjon og situasjonen i lånemarkedet, samt forestående finansierings-/refinansieringsbehov
- e) Kommunedirektørens beskrivelse og vurdering av avvik mellom faktisk forvaltning og risikorammene i reglementet
- f) Resultat av stresstest

A. Opptak av lån i 2021

Det er tatt opp tre lån i 2021 på til sammen 283 500 000 kr i henhold til investeringsplan for 2021 og likviditetsbehov. Det er inngått fastrenteavtale på 250 000 000 kr av nye lån i 2021, dette i henhold til finansreglementet og en vurdering gjort basert på situasjonen vi er i med høy gjeld, begrenset økonomisk handlingsrom og dermed et behov for forutsigbarhet. Det er tatt opp ett formidlingslån, til sammen 6 000 000 kr, dette i henhold til vedtak.

Gjeldsutvikling i 2021:

	31.12.2021	31.12.2020	Endring
Samlet gjeld	825	554	271
- Lån med rentedekning	90	80	10
- Ledig likviditet	0	1	-1
- Lån med faste renter	351	107	244
= Netto gjeld med renterisiko	384	366	18

B. Finansielle forpliktelsers løpetid, og lån som forfaller og må refinansieres innen 12 mnd.

Nøkkeltall finansforvaltning, herunder løpetid på lån og gjennomsnittlig rentebinding

	31.12.2021	31.12.2020	Endring
Stresstest av "Netto gjeld med renterisiko" (1 pst.)	3,8	3,7	0,1
Lengde på faste renter	2 år, 11 mnd	3 år, 8 mnd	-8 mnd
Løpetid på lån	29 år, 10 mnd	25 år, 6 mnd	4 år, 3 mnd
Lån som må refinansieres innen 12 måneder	0	0	0

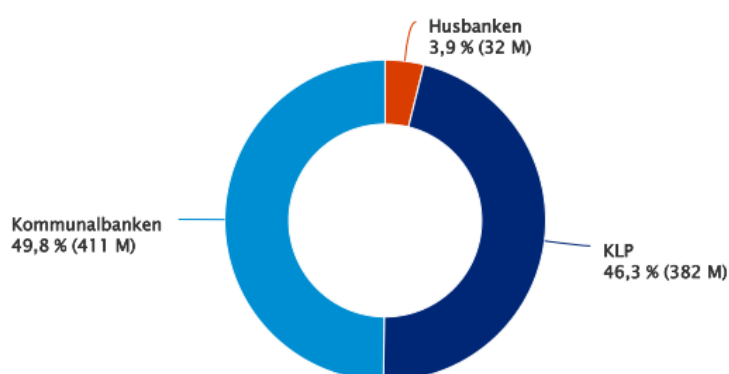
Økning i løpetid på lån skyldes opptak av store lån i 2021, dette utgjør 4 år og 3 måneder.

Tre fastrenteavtaler er utløpt og er erstattet med flytende rente, det er tatt opp to lån med fastrenteavtaler i 2021, en på 3 år og en på 5 år.

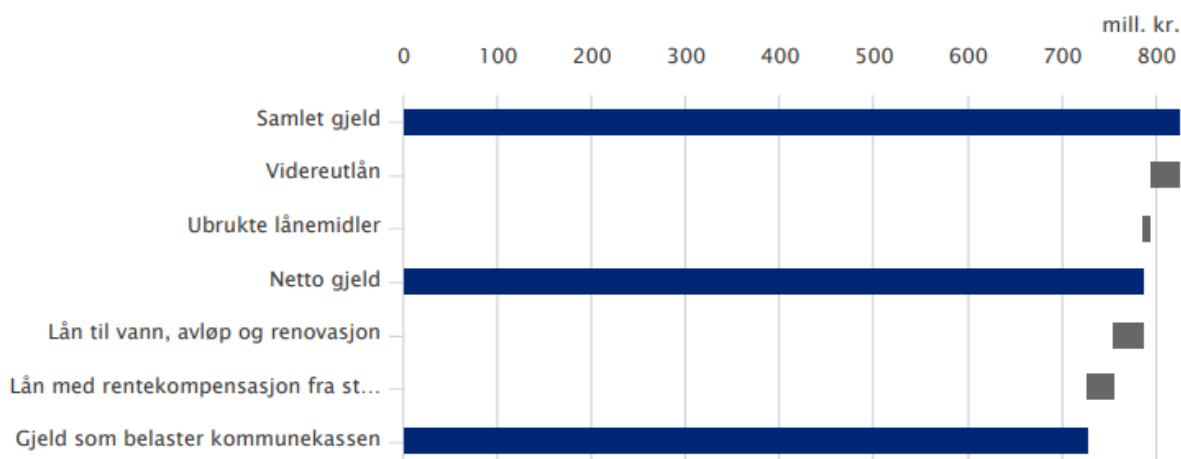
I 2021 er det ingen lån som må refinansieres i 2021. Det ble imidlertid tatt opp et lån i begynnelsen av 2022 som må refinansieres i 2022, på ca. 130 millioner kr.

C. Sammensetning av finansielle forpliktelsene og verdien av dem

Lånekilder per 31.12.21:

Sammensetning av gjeld:

	31.12.2021	31.12.2020	Endring
Samlet gjeld	825	554	271
- Videreutlån	31	26	5
- Ubrukte lånemidler	8	9	-1
= Netto gjeld	786	519	267
- Lån til vann, avløp og renovasjon	32	27	5
- Lån med rentekompensasjon fra staten	28	27	1
= Gjeld som belaster kommunekassen	726	465	261

D. Kommunedirektørens kommentarer

- Endring i risikoeksponering

Andel av lån med fastrente er økt i 2021, dette skyldes to store låneopptak i 2021 med fastrente, se kommentar under.

- Rentebetingelser i forhold til kommunens økonomiske situasjon og situasjonen i lånemarkedet

Kommunens rentebetingelser

	31.12.2021	31.12.2020	Endring
Flytende lån	1,23 %	0,97 %	26 p.
Fastrentelån	1,46 %	1,94 %	-48 p.
Rentebytteavtaler	0 %	0 %	0 p.
Gjennomsnittlig rente	1,33 %	1,31 %	2 p.

2021 har vært et år med lave renter, og det har vært gunstig med flytende rente. Rentene har økt i løpet av året, og renteøkningen på slutten av året vil merkes på driftsregnskapet til neste år.

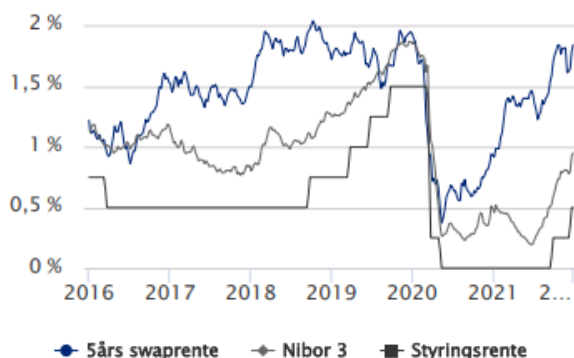
Gjennomsnittlig rente på fastrentelån er redusert med ca. 0,5%, dette skyldes gode betingelser på nye fastrentelån og avslutning av tre fastrentelån med høyere renter. I snitt ligger renta på ca. samme nivå som ved utgangen av 2020.

Markedsrenter

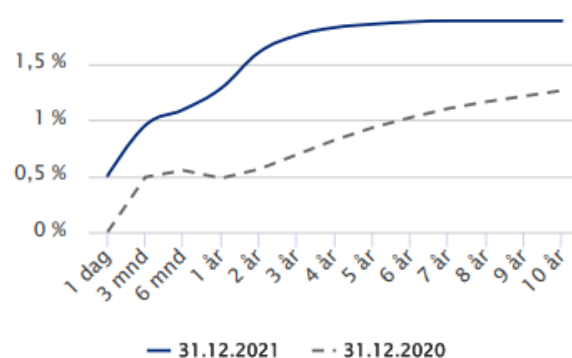
	31.12.2021	31.12.2020	Endring
Norges Banks styringsrente	0,50 %	0 %	50 %
3 mnd. Nibor	0,95 %	0,49 %	46 %
5 års swaprente	1,85 %	0,93 %	92 %
10 års swaprente	1,88 %	1,26 %	62 %

Renteutvikling

8.3 Historisk renteutvikling

8.4 Den norske rentekurven

Etter inngåelse av avtale om gjeldsforvaltning i 2021 endrer vi strategi til å kombinere korte og lange lån, og tar opp lån i sertifikatmarkedet. Denne strategien har en estimert besparelse på i underkant av 2 millioner kr i 2022.

- Forestående finansiering- og refinansieringsbehov

Det er etter økonomiplanen som ble vedtatt i kommunestyret 01.12.2021 planlagt låneopptak i 2022 på 77,9 millioner kr. Videre er det planlagt flere investeringer i økonomiplanperioden, og forventet lånegjeld per 31.12.2025 er ca. 828,6 millioner kr, en økning fra 31.12.21 på 3,6 millioner kr.

Refinansieringsbehovet for 2022 er ca. 130 millioner kr.

E. Kommentarer til avvik mellom faktisk forvaltning og krav i finansreglementet

2 Krav i finansreglement og faktisk forvaltning

2.1 Kortsiktig aktiva

	Ja	Nei
Det er vedtatt rammer for forvaltningen	✓	
Forvaltning av ledig likviditet er i henhold til finansreglementet	✓	

2.2 Langsiktig aktiva

	Ja	Nei
Kommunen har langsiktige finansielle aktiva		✓
Det er vedtatt rammer for forvaltningen		
Det utarbeides egen rapport		
Forvaltningen er i henhold til finansreglement		

2.3 Passiva

	Finansreglement			Faktisk forvaltning	
	Krav	Min	Maks	31.12.2021	31.12.2020
Største lån i prosent av samlet gjeld	✓		40,0 %	18,2 %	25,8 %
Lån med faste renter som andel av kommunens samlede gjeld				42,6 %	19,3 %
Lån med faste renter som andel av kommunens gjeld som belaster kommunekassen				48,3 %	23,0 %
Netto gjeld med renterisiko som andel av kommunens samlede gjeld	✓	20,0 %	80,0 %	46,5 %	66,1 %
Løpetid på faste renter	✓	1,0	5,0	2 år, 11 mnd	3 år, 8 mnd
Andelen av samlet gjeld som må refinansieres innen 1 år	✓		60,0 %	0 %	0 %
Renter og avdrag som andel av kommunens frie inntekter				7,7 %	10,4 %

Det er ingen avvik mellom faktisk finansforvaltning og finansreglementet.

F. Resultat av stresstest

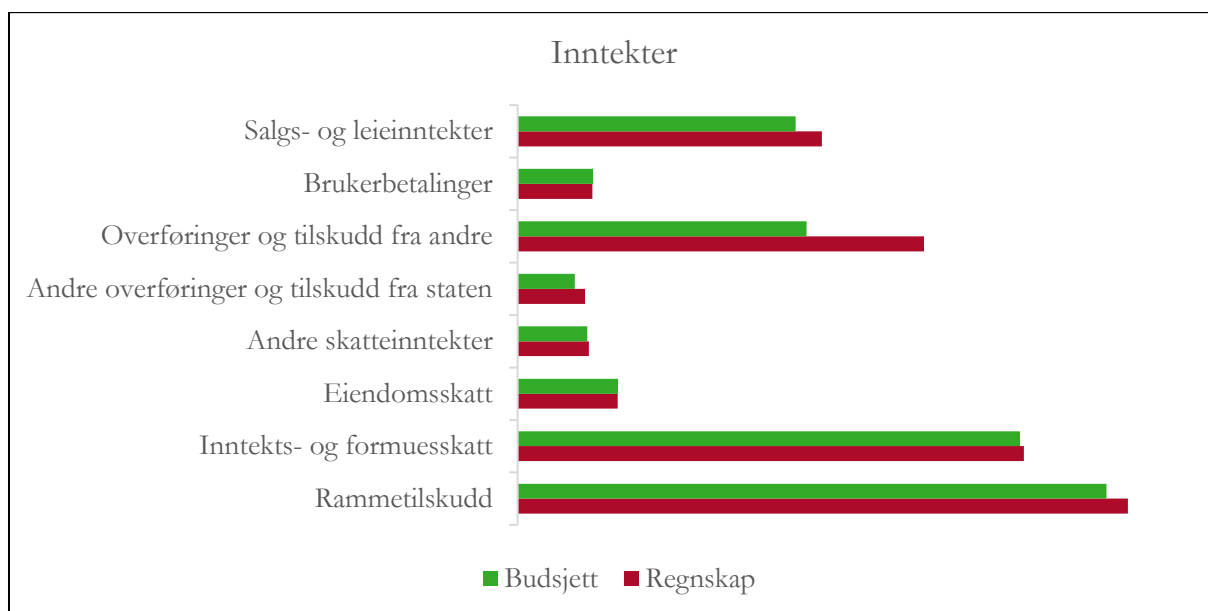
Resultat av stresstest er et viktig måltall for økonomisk styring og skal rapporteres på. Netto renteeksponert lånegjeld har økt med 18 millioner kr i 2021, til 384 millioner, noe som gjør at Bardu kommune blir mer sensitive for renteendringer. Dersom lånerenta øker med 1% så øker rentekostnadene med 3,8 millioner kr (mot 3,7 millioner kr ved inngangen av året).

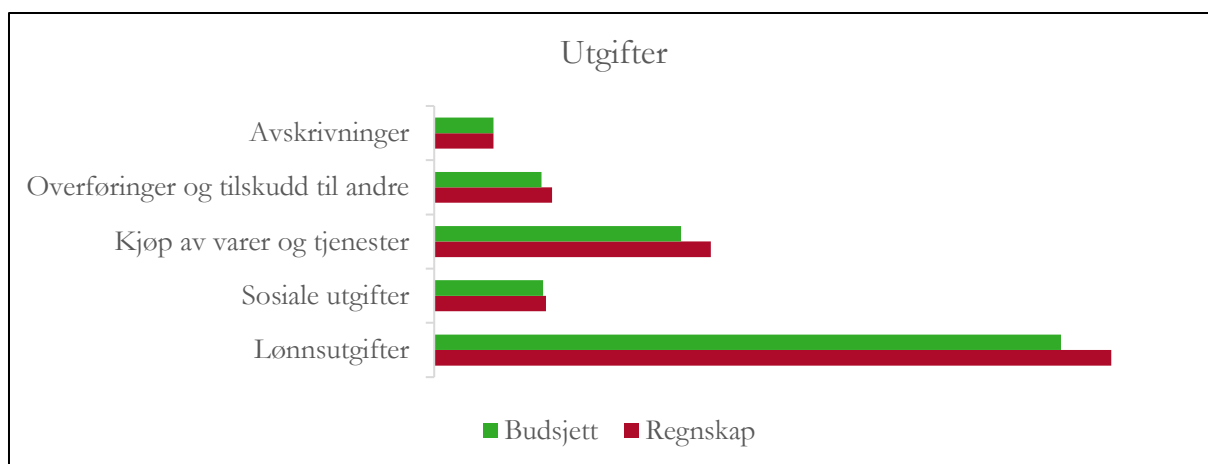
1.7 Andre vesentlige forhold

- Konsesjonskraftsinntekter:** generelt sett er en gitt andel av konsesjonskraftsinntektene øremerket drift. Dette kan føre til at vi har lagt/legger oss på et høyere kvalitetsnivå i tjenestene våre og er en risikofaktor ved varierende og store usikkerheter i kraftprisene. I 2021 ble det ikke avsatt kraftfondsinntekter til fond, både fordi vi endte med tap på kraftsalg, men også fordi vi måtte stryke den budsjetterte avsetningen for å dekke kommunens merforbruk. Bardu kommune inngikk en avtale som gjaldt fra mars 2021 og ut 2021 om salg av kraft til 33 øre per kWh, justert for differansen mellom systempris og områdepris. Denne justeringsmekanismen har ført til at kommunen har måttet betale ca. 28 millioner kr i finansielt oppgjør til kraftkjøper. Det var avvik i pris mellom områdene hele året som gjorde at Bardu måtte betale, men avviket i november og desember utmerker seg som særlig store.
- Bardu kommune har flere **store investeringer:** ny skole, renovasjon av svømmehall, diverse investeringer på Barduheimen, i tillegg ligger det i økonomiplanen bygging av omsorgsboliger.

3. **Omstillingsprogrammet og ansettelsesstopp:** I løpet av 2020 ble det oppdaget et høyere omstillingsbehov enn tidligere antatt, og i tillegg til nedtrekk i budsjettet for 2021 på 5% ble det lagt inn ytterligere 8,1 millioner kr fordelt på de ulike rammene. Nedtrekket på 5% ble tatt inn og innarbeidet i budsjettarbeidet, mens de resterende 8,1 millionene er fordelt, innarbeidet og tatt ned per enhet i løpet av 2021. Det ble i sammenheng med budsjettarbeidet vedtatt ansettelsesstopp og et pålegg om å redusere antall ansatte til et nivå lik 2017.
4. Utvikling i **inntekter/utgifter** i henhold til vedtak: Det er vedtatt å bosette flere flyktninger, noe som vil øke inntektene i økonomiplanperioden i forhold til vedtatt økonomiplan. Alle vedtak med økonomiske konsekvenser er budsjettregulert i 2021.
5. **Folketallsutvikling:** per 01.01.2021 var det 3959 innbyggere i Bardu kommune, dette tallet er økt til 3993 innbyggere per 31.12.2021 (SSB). Det jobbes fra politisk hold med å få ansatte i Forsvaret som bor i Bardu kommune til å melde flytting til Bardu kommune. Folketallet har stor betydning for kommunens skatte- og rammetilskuddsinntekter.
6. **Korona** og merutgifter: Bardu kommune har ikke fått dekket sine utgifter knyttet til korona i 2020 eller 2021, og har en underdekning på ca. 5 millioner kr fra 2020, og en underdekning i 2021 som ikke er tallfestet, men vesentlig.
7. Økonomisk ubalanse **ROBEK:** Bardu kommune er ikke på ROBEK.
8. Kommunen fikk i 2021 varsel om **søksmål** i forbindelse med konkurranse på renovering av svømmehall, dette medfører økonomiske konsekvenser i 2022, i første omgang i forbindelse med juridisk bistand.
9. Kommunen vurderer **søksmål** mot kraftmegler og kjøper av kraft i 2021 etter det store økonomiske tapet på kraftsalg i 2021.
10. Som følge av Høyesterettsdom som gir medlemmer av Saarivouma sameby beiterettigheter på Altevann, har kommunestyret frafalt vedtak om forelegg. Kommunens kostnader er kompensert gjennom skjønnsmidler fra Statsforvalter.

1.8 Inntekter og utgifter

De største inntektene til kommunen er rammetilskudd og skatteinntekter. På de fleste områder har vi fått mer i inntekter enn budsjettet i 2021. Når det gjelder tilskudd spesielt, blir det som ikke er brukt i løpet av året satt på fond, det fremkommer ikke av diagrammet over. På utgiftssiden har de fleste kategorier vært over budsjett i 2021, lønn og sosiale utgifter er den høyeste utgiftsposten, noe som er helt naturlig i en kommune hvor man hovedsakelig leverer tjenester. Høyere lønnsutgifter enn budsjettet kan knyttes til korona, og nye regler ang. overtid som kom på slutten av året. Brutto driftsresultat er 6 mill. kr høyere enn budsjettet, og uten justeringsmekanismen i kraftavtalen som endte på 18 mill. kr over budsjett (dette er en del av finansutgifter og fremkommer ikke i tallene over), kunne vi ha fått et godt resultat i 2021.

Det bør fremover være fokus på inntektsøkning og utgifter til inntektsvervelse (økt digitalisering og effektivisering, økte ressurser til inntektsøkning/utgiftsreduksjon). Det mest effektive utgiftskuttet i kommunen er på lønn og sosiale utgifter, men dette er ikke så lett da det er mange krav til hvordan man skal drifte kommunen, her må vi tenke nytt og annerledes.

1.9 Bardu kommunes økonomiske handlingsevne

Per 31.12.2021 har Bardu kommune meget begrenset økonomisk handleevne, vi er avhengig av at omstillingsprogrammet går som planlagt, at budsjettet følges i 2022 og at disposisjonsfondet bygges opp i henhold til økonomiplan.

Utsiktene fremover er preget av høye låneopptak, det er fortsatt et stort omstillingsbehov i hele økonomiplanperioden knyttet til de store investeringene som pågår og kommer, og risiko knyttet til renteøkning. Kapitalkostnader i økonomiplanperioden går mot 10 % av brutto driftsinntekter, og binder dermed en stor del av handlingsrommet i mange år fremover. Disposisjonsfondet må prioriteres økt ytterligere dersom det åpner seg muligheter for dette.

2 Vesentlige avvik

Årsberetningen skal redegjøre for vesentlige beløpsmessige avvik mellom årsbudsjettet og årsregnskapet, og vesentlige avvik fra kommunestyrets premisser for bruken av bevilgningene.

Det har vært en noe mangelfull oppfølging av budsjettavvik i 2021, både oppfølging fra økonomiavdelingen sin side og fra andre avdelinger i organisasjonen pga. økt belastning i pandemien. Bemanningssituasjonen på økonomiavdelingen har vært utfordrende i 2021 da vi både har redusert bemanningen i omstillingsprosessen, og i tillegg er tre av fem nylig ansatt og 2021 har vært preget av opplæring. Levering av regnskapet for 2020 ble kraftig forsinket, som skapte et stort etterslep på ajourhold resten av året. Regnkapsoppfølging med tilhørende budsjettregulering har vært en av oppgavene som har blitt nedprioritert i 2021.

Under kommer kommentarer til budsjettavvik, både på drift og investering, samt budsjettpremisses og eventuelle avvik fra disse.

Driftsregnskapet viser et merforbruk på 14,8 millioner kr som hovedsakelig skyldes kraftavtalen og udekkede merutgifter knyttet til korona.

Det er foretatt obligatoriske strykninger for å dekke merforbruket:

Merforbruk 2021 før strykninger	14 780 453		
Overføring fra driftsregnskap til investering	- 1 158 423		
Avsetning til disposisjonsfond	- 10 439 963		
<i>Avsetning overskudd kraft</i>	-		2 500 000
<i>Avsetning årets resultat</i>	-		4 070 000
<i>Avsetning ansvar 6050</i>	-		500 000
<i>Avsetning ansvar 8500</i>	-		629 963
<i>Avsetning ansvar 7400</i>	-		2 000 000
<i>Avsetning ansvar 1252</i>	-		740 000
Merforbruk 2021 etter strykninger	3 182 067		
Merforbruk dekket av disposisjonsfond	- 3 182 067		
Merforbruk 2021 etter bruk av disposisjonsfond	-		

2.1 Mer/mindreforbruk i driftsregnskapet, per rammeområde før strykninger

Rammeområde	Regnskap	Budsjett inkl. endring	Avvik i NOK
Enhet Oppvekst, kultur og integrering	106 931 896	112 296 817	-5 364 921
Enhet Helse, omsorg og barnevern	139 794 643	123 983 189	15 811 454
Enhet Samfunn og utvikling	52 270 534	50 121 080	2 162 359
Brann og redning	3 823 263	4 055 333	-232 070
NAV	4 369 579	5 204 419	-834 840
Stab og fellestjenester	24 794 928	25 766 555	-971 627
Politisk virksomhet	3 454 671	3 821 311	-366 640
Fellesutgifter	-17 262 805	-15 647 845	-1 614 960
Skatt, tilskudd og finans	-303 409 151	-309 600 859	6 191 698
Merforbruk 2021 - før strykninger	14 767 558	0	14 780 453

Pandemien har, som i 2020, også preget 2021 ved økte utgifter på flere enheter, herunder spesielt diverse lønnsutgifter, samt utgifter knyttet til renhold og areal. Flere avdelinger i kommunen har lagt om driften, delt personalet opp eller brukt personalet på en annen måte. Det at ansatte ikke kan jobbe på tvers av avdelinger har vært utfordrende med tanke på å dekke kompetansebehovet, noe som har medført høye utgifter, spesielt innen pleie og omsorg. Bardu kommune har i 2021, som i 2020, udekkede merkostnader knyttet til korona.

Det har fortsatt vært lavere aktivitet enn normalt pga. korona, men det har tatt seg opp sammenlignet med 2020. I 2021 har det vært høyere lønnvekst enn antatt, rentene har vært lave stort sett hele året. På slutten av året fikk vi større skatteinntang enn budsjettet. Behovet for vedlikehold har vært stort og akutt i 2021 og står for en andel av merforbruket i 2021. Det som også har vært utslagsgivende for resultatet i 2021, sammen med udekkede koronautgifter, er kraftavtalen kommunen har hatt fra mars til desember 2021, med en justeringsbestemmelse som har slått veldig negativt ut for Bardu kommune.

Vesentlige beløpsmessige avvik mellom årsregnskap og årsbudsjett vil bli presentert per rammeområde, disse kommenteres enkeltvis eller gruppert på art eller område.

2.1.1 Oppvekst, kultur og integrering

Enheten har et mindreforbruk på 5,4 millioner kroner.

Alle avdelingene har vært preget av pandemien dette året også, men enheten har klart å opprettholde tilnærmet normal drift. For skolenes del har året vært preget av strukturdebatten som endte med et vedtak om at nedre Bardu skole legges ned fra 1. august 2022. Både strukturdebatten, bygging av ny skole og korona-situasjonen har virket inn på økonomien gjennom lavere kursaktivitet enn ønskelig og mindre inventarinnkjøp i påvente av strukturendringer.

For skolenes del har det vært et merforbruk på lønn på både Bardu ungdomsskole og Setermoen skole, henholdsvis ca. 1,8 millioner kr og 1 millioner kr i merforbruk på fastlønn. Begge skolene hadde underbudsjettet med stillinger, enten knyttet opp til klassedeling eller til utgifter til spesialundervisning. Vedtaket om å redusere antall kontaktlærere lot seg ikke gjennomføre fullt ut i 2021. Sykefravær gjorde også at vikarutgifter ble større enn forventet, særlig siden vikarmangel utløste en del overtid, nettoeffekten for disse to skolene er et merforbruk på ca. 0,4 millioner kr (vikarutgifter og overtid fratrukket refusjoner). Det er også kjøpt tjenester fra andre kommuner og private over budsjett, dette utgjør ca. 0,2 millioner kr. På slutten av året kom det refusjoner som var større enn forventet og medførte en reduksjon i merforbruket på skole på ca. 2,5 millioner kr, mye av dette skyldes økte tilskudd i forbindelse med bosetting av flyktinger med barn i skolealder, og noe fakturering av skoleplass til barn som tilhører andre kommuner som ikke var budsjettet og tilskudd til lærerspesialistutdanning. Nedre Bardu skole hadde et mindreforbruk på lønn på ca. 0,4 millioner kr. Det er avvik knyttet til skoleskys mellom skolene, summert sett et mindreforbruk på ca. 0,1 millioner kr. Strømutgiftene til skolene ble ca. 0,4 millioner kr høyere enn budsjettet. Flere av de mindre avvikene per skole skyldes at budsjett som ligger på et fellesområde ikke er fordelt. Totalt endte skolene opp med et merforbruk på ca. 0,3 millioner kr.

På SFO er det et totalt mindreforbruk på 0,3 millioner kr, som skyldes høyere inntekter enn budsjettet.

Alle barnehagene har hatt et mindreforbruk, totalt ca. 4,4 millioner kr. Mindreforbruket skyldes hovedsakelig bemanningssituasjonen med sykemeldinger og utfordringer med å få tak i personell.

Budsjettavviket her utgjør ca. 1,8 millioner kr i mindreforbruk på diverse lønnsarter og refusjoner av foreldrepenger og sykelønn. Noe sykefravær har vært dekket av billigere arbeidskraft samt at det i noe fravær har vært ubesatte stillinger. Barnehagene har også generelt sett mye mindreforbruk på diverse utgiftsposter, herunder blant annet kursutgifter og forbruksmaterieell, her snakker vi om et mindreforbruk på ca. 0,4 millioner kr. Barnehagene har fått inn ca. 0,2 millioner kr mer enn budsjettet i barnehageavgifter. Det er også mindreforbruk som skyldes økt tilskudd fra staten på ca. 0,9 millioner kr, dette er hovedsakelig knyttet til refusjoner for barn fra asylmottak. Når det gjelder barn fra asylmottak er vi nå i en prosess med å lyse ut flere stillinger som følge av at vi forventer større refusjoner framover. På fellesområde barnehage er det et mindreforbruk på ca. 0,4 millioner kr som skyldes manglende fordeling av faktura for PPT utgifter mellom barnehage og skole. Det er brukt en del prosjektmidler som ble overført fra 2020 til 2021 pga. korona, differansen mellom bruk av bundne driftsfond og avsetning til bundne driftsfond er for barnehagene ca. 0,7 millioner kr.

Flyktningetjenesten har et mindreforbruk på ca. 0,7 millioner kr, dette skyldes at budsjettet ble økt i forbindelse med vedtak på økt bosetting til 19, mens faktisk bosetting ble 17 (16 bosettinger og 1 familiegjenforening).

Kultur har et mindreforbruk på ca. 0,4 millioner kr, hovedsakelig skyldes dette at trykking av bygdebok ble utsatt og det står et ubenyttet budsjett der på 0,3 millioner kr.

2.1.2 Helse, omsorg og barnevern

Enheten har samlet sett et merforbruk på kr. 15,8 millioner kr.

2021 har for helse, omsorg og barnevern vært preget av pandemien. Administrativ kapasitet har i hovedsak gått med til å koordinere, veilede internt og eksternt, eskalere opp og ned tiltak knyttet til de utfordringer som pandemien har gitt, samt jevnlig delta på møter med statsforvalter og spesialisthelsetjenesten. Pandemien har preget hele året, med unntak av noen uker på sommeren. Tjenestene har særlig vært utfordret med hensyn til testing, smittesporing og vaksinerings. Det er brukt betydelige personalressurser til dette. Samtidig har det vært et krav fra sentrale myndigheter om at mest mulig «normal» aktivitet i henhold til lov og forskrifter skulle opprettholdes. For personell i hele tjenesten har dette vært krevende. Det har vært liten tilgang på vikarer, og dermed også stor belastning på alle ansatte. I hovedsak er alle tjenesteområder i enheten godt ivaretatt. Dette takket være at ansatte i alle ledd har tatt stort ansvar, vist stor fleksibilitet og samarbeidsvilje og bidratt til gode løsninger slik at Bardu kommune så langt har kommet seg igjennom pandemien så godt som mulig, dog har dette gitt utslag i høye lønnskostnader knyttet til overtid og merarbeid som gjenspeiler seg i merforbruket til enheten.

Mye av merforbruket er koronarelatert. I regnskapet er det registret 6,94 millioner kr på koronakode. Dessverre er ikke alle koronarelaterte utgifter påført prosjektnummer. Det anslås at så mye som 10 millioner kr av merforbruket er koronarelatert i direkte og indirekte koronautgifter. Av lønn og sosiale utgifter er ca. 5,56 millioner kr ført som ekstrautgifter pga. pandemien, herunder er mesteparten ekstrahjelp, vikarbruk og overtid. Dette gir seg særlig utslag på de store avdelingene som har personellbehov hele døgnet alle dager i året. Det har gjennom mesteparten av 2021, også vært etablert beredskap i helger og høytid knyttet til smittesporing og testing. Det har vært brukt store ressurser på vaksinerings på bakgrunn av de krav som er gjort fra sentrale helsemyndigheter. Dette har vært gjort ved etablering av vaksinasjonsteam med 8 sykepleiere 1-2 dager i uken, store deler av 2021. I hovedsak er det helsestasjonen, samt sykepleiere fra pleie og omsorgstjenesten og pensjonister som har utgjort vaksinasjonsteamene. Av smittevern hensyn har det vært kohortorganisering store deler av året. Dette innebærer at

muligheten til å bruke personellressurser på tvers av avdelinger har vært begrenset, samt at det har vært nødvendig å styrke bemanningen på natt på sykehjemmet. Etter hvert som samfunnet åpnet opp, økte også smittetallene i befolkningen. Dette har påvirket sykefraværet blant ansatte, samt fravær pga. syke barn. Pga. redusert tilgang til vikarer har dette medført merarbeid og overtid på fast ansatte. Kommuneoverlegefunksjonen ble styrket i 2021. Det har vært nødvendig å øke denne ressursen til 100 % stilling, samt beredskap. Andre koronarelaterte utgifter er utstyr som medisinsk forbruksmateriell (smittevernutstyr), samt kjøp av tjenester som vask av arbeidstøy.

Koronamidler er fordelt til enheten, men ikke budsjettregulert ut på arter med store avvik som følge av situasjonen vi har vært i. Dette vises spesielt på området for utgifter til administrasjon helse og barnevern som har fått økt sitt budsjett med koronamidler ca. 1 millioner kr og har hatt utgifter, herunder hovedsakelig lønnsutgifter 1 millioner kr, medisinsk forbruksmateriell 0,3 millioner kr og kjøp av tjenester ca. 0,2 millioner kr, knyttet til smittesporing, testing og oppfølging, dvs. en underdekning knyttet til korona på ca. 0,5 millioner kr. Dette området har flere store budsjettavvik, bla kommuneoverlege, en utgift på ca. 1,1 millioner kr som ikke har vært budsjettet. Det har også vært budsjettet med 2 millioner kr på refusjoner sykepengesom som ikke er reelt. Til sammen er det et merforbruk på dette området på 3,6 millioner kr.

Interkommunal legevakt hadde et merforbruk på ca. 1,8 millioner kr, hvorav 0,2 millioner kr ble dekket av fond, og 1,6 millioner kr ble dekket av samarbeidskommunene. Merforbruket skyldes økte lønnsutgifter på ca. 2,1 millioner kr, det er også en budsjettmessig uoverensstemmelse mellom inntekter og andelen av dette som er utbetalt som tilskudd til legene, ellers var det mindreforbruk på flere andre utgiftsposter. Det ble betalt ut ca. 1,7 millioner kr mer i lønnsutgifter i desember sammenlignet med årsgjennomsnittet for lønnsutgifter (pensjon og lønn særavtaler spesielt i desember), noe som gjorde at merforbruket ikke ble oppdaget før ut i 2022. Videre, som følge av dette, fikk vi et merforbruk på Bardu sin en del av legevakta, på ca. 0,3 millioner kr.

Legetjenesten har et merforbruk på ca. 1,5 millioner kr. Dette kommer i hovedsak av økte lønnskostnader knyttet til korona, samt at fødselspengerefusjoner ikke fullt ut dekker vikarens lønn. Fastlønn og overtid har de største avvikene på henholdsvis 0,4 og 0,2 millioner kr, 0,4 millioner kr kan knyttes til merforbruk pga. korona. Bardu kommune fikk også en større andel privatpraktiserende leger i 2021, noe som ikke direkte påvirker regnskapet da fastlønn hadde vært høyere hvis disse hadde vært kommunalt ansatte, men det er avvik fra budsjett knyttet til utjevningstilskudd og basistilskudd, merforbruket her er henholdsvis 0,2 og 0,4 millioner kr. Økte lønnskostnader i legetjenesten skyldes økt kompetanse ved flere spesialiseringer i allmennmedisin. Kommunen får også reduserte inntekter ved at en større andel blir utbetalt i tilskudd til legene, dette utgjør 0,3 millioner kr av avviket. Det er også utgifter knyttet til kjøp av tjenester som følge av krav med tilbakevirkende kraft på tre år.

Helsestasjonen har et merforbruk på ca. 0,3 millioner kr, på tjenesten er det registrert 1,8 millioner kr i merforbruk som skyldes korona, det vil at det er et stort mindreforbruk på tjenesten og at tjenesten har vært prioritert annerledes og mer rettet mot oppgaver knyttet til pandemien. Merutgift lønn, særlig på overtid, som følge av smittesporing og beredskap, samt mindreinntekt pga. at nasjonale helsemyndigheter har bestemt at influensavaksiner skal være gratis i pandemien. Det er i tillegg et merforbruk på overtid jordmor på ca. 0,1 millioner kr, også knyttet til korona-situasjonen.

Når det gjelder pleie og omsorg så er utgifter knyttet til administrasjon ca. 0,7 millioner kr lavere enn budsjettert, dette må sees i sammenheng med merforbruk på sykehjemmene da det her budsjettposter og inntekter som ikke er fordelt til sykehjemmene, herunder budsjett lærlingelønn på 0,3 millioner kr, inntekt lærlingetilskudd ca. 0,2 millioner kr og avregning av et prosjekt som skulle vært fordelt på ca. 0,2 millioner kr. Slik er det også på området for fellestjenester sykehjem som har et merforbruk på ca. 1 millioner kr. Her ligger budsjett korona som ikke er fordelt på ca. 1,5 millioner kr, dette blir et mindreforbruk. Store avvik på felles utgiftsposter som medisinsk forbruksmateriell, medikamenter og medisinsk utstyr og vask og rens av tekstiler utgjør ca. 1 millioner kr i merforbruk. Utskrivningsklare pasienter er ca. 1 millioner kr, dette er ikke budsjettert, av dette 0,8 millioner kr som skulle vært fakturert i 2020. Kjøp av hjemmetjenester fra private utgjør ca. 0,2 millioner kr av merforbruket og kjøp av tjenester fra staten utgjør ca. 0,2 millioner kr.

Sykehjemets Avdeling sentrum har et merforbruk på ca. 2 millioner kr, dette må sees i sammenheng med dagsenteret som har et mindreforbruk på ca. 0,2 millioner kr. Merforbruket knytter seg til ekstra bemanning, samt sykefravær, vikar og overtidbruk, koronarelaterte utgifter utgjør ca. 0,9 millioner kr av dette merforbruket. Særlig ressurskrevende brukere har medført behov for ekstraordinære tiltak, dette er imidlertid ført på avdeling nedre, men tilhører avdeling sentrum, dette fører til et merforbruk på ca. 0,2 millioner kr.

Sykehjemets Avdeling nedre, øvre og hjemmesykepleien, må sees på under ett da hjemmesykepleie ble trukket ut fra sykehjemsavdelingene uten at det ble gjort en budsjettregulering i forbindelse med dette. På disse avdelingene er det et merforbruk på til sammen ca. 4,6 millioner kr. Her er det stort merforbruk på lønnsutgifter, herunder 3 millioner kr i avvik på fastlønn, andre vikarer enn sykelønnsvikarer og svangerskapsvikarer utgjør ca. 1,4 millioner kr av merforbruket, overtid utgjør ca. 1 millioner kr og arbeidsgiveravgift på merforbruket utgjør ca. 0,3 millioner kr. Sum lønn svangerskapsvikarer og sykevikarer og refusjoner foreldrepenge og sykepenge gir et mindreforbruk på ca. 1,6 millioner kr. Sykehjemsavdelingene øvre og nedre har merforbruk knyttet til sykefravær, samt styrking av personell som er koronarelatert. Overtid som følge av fravær, samt forskyvningstillegg som følge av krav til å ha sykepleier på aktiv vakt 24/7 knyttet til ØHD-seng. Hjemmesykepleien har frigjort betydelig med ressurser til vaksinasjonsteam. Pga. behovet for å sikre vaksinasjonsdekning har det vært gjort overføring av personellressurser. Dette er sykepleiere som da blir erstattet med vikarer i hjemmesykepleien. Kostandene er beregnet til ca. 650 000 kr. Utover dette er overtid og forskyvningstillegg knyttet til sykefravær og fravær pga. sykt barn. Av merforbruket er 1,3 millioner kr koronarelatert.

Barnevernstjenester/tiltak/tilsyn har et totalt merforbruk på ca. 0,6 millioner kr.

Barnevernstjenester har et mindreforbruk på 0,3 millioner kr da det er kommet mer i refusjoner enn brukt på vikar. Barnevernstiltak har et merforbruk på ca. 1 millioner kr som følge kjøp av private tiltak/konsulenttjenester og kjøp av foreldreveiledning. Pga. sykefravær har tjenesten måttet kjøpe tjenester fra private tilbydere. Tilsyn og kontroll har hatt et mindreforbruk på ca. 0,1 millioner kr som knyttes mot mer inntekter enn budsjettert.

Psykisk helse døgn har merforbruk ca. 2,2 millioner kr. Merforbruket kommer hovedsakelig av at tjenesten har satt ut omsorg av en ressurskrevende bruker til private aktører på begynnelsen av året og gir et merforbruk, dette er ikke budsjettregulert, i tillegg til dette har det kommet inn en ny bruker i tjenesten. Tjenesten har tatt ned tre årsverk i 2021. Pga. formalkrav til nedstyring ble dette fullført i september 2021. Det er merforbruk knyttet til overtid på ca. 0,4 millioner kr. Det

er mindreforbruk ved at refusjoner sykepenger og foreldrepenger er høyere enn vikarbruk, og vi fikk 0,4 millioner kr mer i refusjoner for ressurskrevende brukere enn budsjettet.

Miljøarbeidertjenesten har et merforbruk på ca. 1,3 millioner kr, dette må sees i sammenheng med barneavlastning BPA og avlastning i hjemmene. Det er merforbruk på lønn, 0,5 millioner på fastlønn, 0,5 millioner på lønn annen ekstrahjelp og 0,6 millioner kr på overtid og 0,1 millioner kr i arbeidsgiveravgift. Merforbruket på lønn kan knyttet til særskilt tiltak rundt alvorlig syk bruker. Tjenesten fikk ca. 0,6 millioner kr mer i refusjoner knyttet til ressurskrevende brukere enn budsjettet i 2021. Avlastning i hjemmet har hatt mindreforbruk på ca. 0,3 millioner kr knyttet til at det har vært færre kjøp av tjenester i pandemien. BPA har mindreforbruk på ca. 0,2 millioner kr det er avvik fra budsjett knyttet til at BPA ble gjort om til privat tiltak i 2021 og dette har ikke blitt budsjettregulert.

2.1.3 Samfunn og utvikling

Enheten har hatt et merforbruk samlet på ca. 2,2 millioner kr.

I 2021 har Bardu kommune fått mindre i leieinntekter enn budsjettet, dette gir ca. 0,6 millioner kr i merforbruk. Dette skyldes tapte leieinntekter Veksthuset og boliger der Bardu kommune ved enhet HOB har hatt behov for boliger til sin egen tjeneste. Det har kommet inn ca. 0,8 millioner kr i leieinntekter via internfakturering i Bardu som ikke var budsjettet, dette er for legevakta og selvkostområdene. Totalt sett gir avvik på leieinntekter er mindreforbruk på ca. 0,2 millioner kr.

På grunn av renovering av svømmehall i 2021 har vi ikke fått inn budsjetterte billettinntekter på 150 000 kr.

Det har vært høyere inntekter knyttet til kart og oppmålingsgebyr og byggesaksgebyr enn budsjettet, dette utgjør ca. 0,3 millioner kr i økte inntekter i 2021.

Jordbruksforvaltning har mindreforbruk på ca. 0,2 millioner kr som skyldes at avdelinga i løpet av budsjettåret fikk pålegg om å øke inntjeninga ved å selge mer til andre kommuner (Balsfjord og etterfakturering til Lavangen), samt hatt mindre utgifter til veterinærsamarbeidet. Merutgifter på lønn dekkes av tilskudd fra Statsforvalter, dette i forbindelse med skadefelling/skadefellingslag.

Det er store budsjettavvik på flere lønnsposter, noe som kan skyldes feil budsjettering av lønn. For eksempel er lønn til renholdere og vikarer ca. 1,3 millioner kr over budsjett. Det er en del mindreforbruk på fastlønn, ca. 0,5 millioner kr, refusjoner sykelønn og foreldrepenger utgjør ca. 0,9 millioner kr. Summert sett går lønn og lønnsrefusjoner ca. i null på enheten. Enheten jobber mot en nedstyring, men har ikke kommet så langt som man hadde håpet på.

Ellers er strøm og vedlikeholdsutgifter høyere enn budsjettet, utgifter til strøm ble ca. 0,4 millioner kr mer enn budsjettet pga. høye strømpriser i 2021. Vedlikeholdsutgifter inkl. materialer til vedlikehold er ca. 0,9 millioner kr mer enn budsjettet. Det har vært flere uforutsette hendelser som vannlekkasje på bygg og påfølgende reparasjoner. Til svømmehallen har det vært behov for reparasjoner og innkjøp av nye pumper på anlegg. Litt merforbruk på idrettsanlegg og løypekjøring.

Kjøp av snøbrøytetjenester er ca. 0,6 millioner kr under budsjett i 2021, dette varierer fra år til år med snømengde. Driftstjenester vei er ca. 0,7 millioner kr over budsjett, og spiser opp mindreforbruket på brøyting, driftsavtale veier på ca. 0,2 millioner kr er heller ikke budsjettet, noe som gjør at veivedlikeholdsutgifter blir ca. 0,3 millioner kr mer enn budsjettet.

Det ble avklart å bruke midler til gatelys på ca. 130 000, men dette ble ikke budsjettregulert.

I forbindelse med Høyesterettsdom som gir medlemmer av Saarivouma sameby beiterettigheter på Altevann, har kommunestyret frafalt vedtak om forelegg. Dette har medført økt bruk av konsulenter på tjenesten byggesaksbehandling, dette blir kompensert gjennom skjønnsmidler i rammetilskuddet i 2022.

Summert sett tilfører selvkostområdene regnskapet et merforbruk på ca. 0,9 millioner kr. Når det gjelder VAR-områdene samlet sett så har det vært litt høyere gebyrinntekter enn det som er budsjettert, og merutgifter til vedlikehold og betaling for behandling av avfall og utgifter høyere enn inntekter. For selvkostområdet for vann har det vært høyere utgifter til vedlikehold, kjøp av driftstjenester, analyser og kalkulatoriske renter enn budsjettert, samtidig som gebyrinntektene har vært lavere enn budsjettert. Selvkostfond for vann har dekket merforbruket og indirekte lønnskostnader. For selvkostområdet avløpsanlegg har det vært lavere lønnskostnader enn budsjettert, men også her er det høye vedlikeholdsutgifter, kjøp av driftstjenester og høyere kalkulatoriske renter enn budsjettert mens gebyrinntektene summert sett har vært noe høyere enn budsjett. På området for avløpsanlegg er det et merforbruk på ca. 0,6 millioner kr, og ingen selvkostfond, her skulle det vært et mindreforbruk likt merforbruket i 2020, og områdets andel av indirekte lønnskostnader på ca. 0,3 millioner kr, summert sett utgjør dette et merforbruk på ca. 0,9 millioner kr. På området for septik er det høyere gebyrinntekter enn budsjettert, likevel er ikke dette nok til å dekke merforbruket fra 2020 og de indirekte lønnskostnadene fullt ut. På selvkostområdet for renovasjon er det også vedlikeholdskostnader høyere enn budsjett, men utgifter til leie av transportmidler lavere enn budsjett og det går ca. i null. Selvkostfondet dekker opp de indirekte lønnskostnadene og derfor står det med et mindreforbruk på 150 000 kr i regnskapet.

For renovasjon næring har vi fått inn mer i inntekter enn budsjettert, men har også hatt større utgifter enn budsjettert og det største avviket er på avfallsbehandlingsgebyr. I tillegg er det mange avvik på flere budsjettposter som hver for seg ikke er så store, men summert sett bidrar til et samlet merforbruk på ca. 0,3 millioner kr.

På næring føres alle områder i null ved bruk av kraftfond eller næringsfond. Innad her er det avvik det er viktig å merke seg, spesielt på næring hvor kommunen har formidlet kompensasjon til næringslivet gjennom flere søknadsprosesser, her har det kommet inn ca. 4,2 millioner kr som har blitt fordelt ut i de ulike rundene. Konesjonskraftsinntektene er ca. 0,6 millioner kr mer enn budsjettert og øker dermed avsetning til kraftfond med 0,6 millioner kr. Ellers på næring er det ikke brukt utgifter til konsulenttjenester som budsjettert, heller ikke fått inn refusjoner som budsjettert, begge er knyttet til prosjektet innovasjonsbase Nord. Lønnsutgifter er lavere enn budsjettert og dermed er det brukt mindre av kraftfond enn det som er budsjettert.

2.1.4 Brann og redning

Enheten hatt et mindreforbruk på ca. 0,2 millioner kr fordelt på ansvarene til Bardu brann og redning.

Kommunens kommunale brannberedskap har et mindreforbruk på 0,26 millioner kr. Det er avvik på enkeltarter innenfor lønn, men avviket totalt sett på lønn og sosiale utgifter er tilnærmet lik null. Det er brukt ca. 250 000 kr mer på arbeidstøy enn budsjettert, for å være bedre rustet til å håndtere de oppgaver som utføres. Generelt har bekledning og utstyr vært preget av elde og slitasje over tid. Innkjøpet består av noe lettdresser til å håndtere skogbrann og bilulykker. Lettdressene hindrer slitasje på ordinær og kostbar brannbekledning, der denne ikke er nødvendig, samt at dette sikrer at vi ikke sliter ut mannskaper ved å hindre mobilitet under lettere innsats. Dette sikrer at vi har bekledning til å håndtere risikoutsatt tjeneste og langvarig innsats,

samt seriehendelser. Det er også handlet inn lommelykter etter at dette har vært et erfart behov i tjenesten. Oppsummert er dette en etterlengtet og nødvendig oppgradering for å utøve tjenesten på en betryggende måte. Personlig bekledning til de som utøver risikoutsatt tjeneste har derfor fått prioritet fra brannsjefen. Det er også avvik på andre utgiftsposter, både mindre- og merforbruk som summerer seg til ca. null. Det har kommet inntekter på ca. 0,5 millioner kr over budsjett, mesteparten av dette er fra salg (alarmtilknytning og nødvannsleveranse), i tillegg er det økte tilskudd fra Forsvaret, dette fordi avtalen er indeksregulert, noe som ikke var budsjettet. Brannvesenet har fokusert på å sikre inntekt etter betalingsregulativet for de tjenestene som er levert, utover de lovpålagte oppgavene vi er budsjettet til å håndtere. Nødvannsleveransene står for den største delen av det økte grunnlaget. Inntekten knyttet til vannleveransen er ikke av varig art. Videre har vi sikret rettmessige inntekter gjennom oppfølging av avtalene våre, samt fakturering av hendelser der andre benytter vår tjeneste. Herunder bistand til vakselskap og opprydding etter hendelser.

Ansvar «felles brannvesen» er et samarbeid med Salangen og Lavangen, hvor Bardu er vertskommune. Vakanse på administrative roller på har ført til netto mindreforbruk. Mindreforbruket er saldert til bundet driftsfond, og utgjør ca. 0,3 millioner kr. Bardu sin andel til samarbeidet har underdekning på ca. 35 000 kr.

Feiertjenesten er selvkostfinansiert og inngår i vertskommunesamarbeidet med Salangen og Lavangen. Kommunene betaler en beregnet andel for driften av tjenesten. Ansvar blir saldert ved bruk av/avsetning til bundet driftsfond. Det er brukt ca. 19 000 kr av fondet for å saldere regnskapet. Bardu sin andel blir også saldert ved avsetning til/bruk av fond.

2.1.5 NAV

Rammen for NAV har hatt et mindreforbruk på ca. 0,8 millioner kr.

Etter opprettelse av interkommunalt NAV kontor for Bardu og Målselv regnskapsføres utgiftene annerledes enn tidligere. De fleste utgiftene som var budsjettet på ansvar økonomisk sosialhjelp er regnskapsført på ansvar administrasjon sosialhjelp. Dette gjør at ansvar økonomisk sosialhjelp har et stort mindreforbruk, mens ansvar administrasjon sosialhjelp, og da især kjøp av tjenester som erstatter kommunalt tjenestetilbud, har et stort merforbruk. Bardu kommune betaler nå sin andel av utgiftene til drift av NAV kontoret til Målselv kommune som er vertskommune.

2.1.6 Stab og fellestjenester

Enheten har hatt et mindreforbruk på ca. 1,0 millioner kr.

Mindreforbruket skyldes i hovedsak lavere driftsutgifter – kjøp av varer og tjenester. Mye av dette skyldes korona-situasjonen ved at det er minimalt med reiseutgifter og kursavgifter som utgjør ca. 0,1 millioner kr, i tillegg til mindreforbruk på programvarekostnader som utgjør ca. 0,2 millioner kr, juridisk bistand som utgjør 0,1 millioner kr og stort sett mindreforbruk på kjøp av varer ut tjenester generelt og alle disse små avvikene utgjør ca. 0,4 millioner kr. Enkelte stillinger i stab er holdt vakante i år for å spare, samt at noen har stått ledig i påvente av tilsetting, dette har gitt et mindreforbruk på lønn og sosiale utgifter på ca. 0,4 millioner kr.

Prosjekt aktivitetsplikt ble besluttet avsluttet våren 2021 og ansvaret har et mindreforbruk på ca. 0,4 millioner kr.

På ansvaret felleskostnader ansatte ligger en del budsjettposter som gjelder for alle ansatte, herunder bevertning, velferdstiltak, kursavgifter, forsikring, kontingenter og konsulenttjenester som kan sees på i sammenheng, juridisk bistand og bedriftshelsetjenesten, alle med

mindreforbruk i 2021 pga. lite aktivitet. Ansvaret har likevel et merforbruk, noe som skyldes at det som var budsjettert overført fra selvkostområdene i indirekte kostnader ikke er overført da en slik overføring ikke skal gjennomføres, dette ligger i selvkostregnskapet og skal gi et mindreforbruk på VAR-området. Totalt har ansvaret et merforbruk på ca. 0,6 millioner kr.

2.1.7 Politisk virksomhet

Rammen for politisk virksomhet har hatt et mindreforbruk på ca. 0,4 millioner kr.

Pga. situasjonen med korona har det vært lite reiseaktivitet, samt lite aktivitet ellers innad i kommunen, mindreforbruk knyttes til kurs og reiseutgifter, godtgjøringer og tjenestefrikjøp.

2.1.8 Fellesutgifter

Rammen for fellesutgifter har hatt et mindreforbruk på ca. 1,6 millioner kr.

Under fellesutgifter ligger pensjon og premieavvik. Når det gjelder pensjon så består det av pensjonspremie, bruk av premiefond, årets premieavvik og amortisert premieavvik, til sammen utgjør dette årets pensjonskostnader fratrukket egenandel. Pensjonskostnader blir beregnet per 01.01., og kun større endringer i medlemsmassen utløser endringer i løpet av året, det vil si at endringer i pensjonspostene skjer mellom postene. Det blir gjort en budsjettregulering på slutten av året, slik at budsjettert pensjonspremie blir lik betalt pensjonspremie, denne reguleres mot årets premieavvik. Det er et avvik fra budsjett på bruk av premiefond på 7,3 millioner kr (mindreforbruk), et avvik fra budsjett på årets premieavvik på 7,5 millioner kr (merforbruk) og et avvik fra budsjett på amortisert premieavvik på ca. 0,2 millioner kr (mindreforbruk), disse må sees i sammenheng og avviket blir da tilnærmet lik null. Mindreforbruket på pensjon på ca. 0,6 millioner kr skyldes arbeidsgiveravgift på bruk av premiefond og årets premieavvik, denne kunne også ha blitt budsjettregulert ut til avdelingene.

Overføring til investering ble strøket ved avslutning av årsregnskapet, 1,2 millioner kr, som resulterer i et mindreforbruk på posten for overføring til investering.

Under fellesutgifter ligger også andre fellesutgifter i kommunen, her var det i 2021 et mindreforbruk på ca. 1 millioner kr. Her ligger blant annet avsetning lønnsoppgjør og budsjettposter som er felles for hele kommunen som datautstyr/lisenser og utgifter/inntekter knyttet til frivillighetssentral. Utgifter til datautstyr og lisenser ble i 2021 ca. 0,6 millioner kr lavere enn budsjettert, dette skyldes at den større andel enn antatt ble regnskapsført på avdelingene og ikke på fellesutgifter. Det kom et tilskudd på slutten av året som ikke var budsjettert, tilskudd frivillighetssentral, som medførte et budsjettavvik på ca. 0,4 millioner kr i form av et mindreforbruk.

2.1.9 Skatt, tilskudd og finans

Rammen for skatt, tilskudd og finans har hatt et mindreforbruk på ca. 6,2 millioner kr.

Skatt på formue og inntekt er ca. 0,8 millioner kr høyere enn budsjettert. Rammetilskuddet er ca. 5,6 millioner kr høyere enn budsjettert, dette skyldes god skatteinngang på slutten av året, kompensasjon for utgifter knyttet til korona og rentekompensasjon som ikke var budsjettert.

Den kalkulatoriske renten ble høyere enn budsjettert, og medfører et mindreforbruk på ca. 0,5 millioner kr. Dette ble lagt inn på slutten av året etter beregninger på selvkost fra konsulent, og avviket ble ikke oppdaget før det ble lagt inn.

Flyktningetilskudd er ca. 1,8 millioner kr høyere enn budsjettert. Det er budsjettert med hva som forventes i budsjettåret, vi fikk inn ca. 1,3 millioner i integreringstilskudd knyttet til personer med

funksjonsnedsettelse som tilhørte tidligere år. I tillegg fikk vi økt kompensasjonstilskudd flyktningmottak etter økt antall på slutten av året som utgjorde ca. 0,4 millioner kr og økt integreringstilskudd på ca. 0,2 millioner kr. Integreringstilskudd som andre kommuner kan kreve ved flytting overføres til neste år, dette beløpet økte med, og medførte merforbruk på, ca. 0,1 millioner kr i 2021.

På konsesjonskraftsinntekter er det et merforbruk på ca. 13 millioner kr. Kjøp av konsesjonskraft er ca. 0,5 millioner kr høyere enn budsjettet pga. flere/høyere avgifter, og det er bruk ca. 0,1 millioner kr mer på konsulenter enn budsjettet, pga. flere runder med salg/kontrakt enn antatt. I avtalen på kraftsalg er det avtale om fastpris på 33 øre per KWH justert for differanse mellom systempris og områdepris. I regnskapet er denne delt opp i inntekt og finansielt oppgjør som er en utgift, og summen av disse fører til et merforbruk på ca. 12,4 millioner kr. Den største differansen mellom systempris og områdepris oppstod på slutten av året 2021, november og desember, etter at alle budsjettreguleringer var gjennomført.

Renteinntekter er ca. 0,3 millioner kr lavere enn budsjett, av disse utgjør ca. halvparten avsetning til avkastning på bundne driftsfond som ikke var budsjettet. Rentenivået i 2021 var lavere enn antatt, og rentene holdt seg lave lenger enn antatt.

Kapitalkostnader, som består av renter og avdrag på lån, er ca. 1,7 millioner kr høyere enn budsjettet. Av dette er rentekostnadene ca. 1,3 millioner kr høyere enn budsjettet, ved budsjettering av rentekostnader er det tatt utgangspunkt i finansrapport og tall som fremkommer der, noe som har vist seg å være feil. Det er et merforbruk på avdrag ekskl. formidlingslån på ca. 0,5 millioner kr som skyldes at avdrag på lån i Husbanken ikke er med i oversikten over hvilke lån som skal ha avdragsfrihet for å komme ned på minimumsavdrag. Dette er gjort delvis bevisst for å være helt sikker på at vi betaler minimumsavdraget. Det er mindreforbruk på ca. 0,1 millioner kr på netto finanskostnader formidlingslån i 2021.

2.2 Mer/mindreforbruk i investeringsregnskapet

2.2.1 Bruk av lånemidler

Investeringsregnskapet er avsluttet i balanse etter saldering mot bruk av lån. Bruk av lån ekskl. formidlingslån på ca. 284,2 millioner kr er innenfor vedtatt ramme for bruk av lån i 2021 på ca. 292,3 millioner kr.

Bevilgningsoversikt - invest. (regnskap)	Regnskap	Reg. budsjett
1 Investeringer i varige driftsmidler	358 661	395 440
2 Tilskudd til andres investeringer	-	270
3 Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	1 158	1 158
6 Sum investeringsutgifter	359 820	396 868
7 Kompensasjon for merverdiavgift	66 857	75 338
8 Tilskudd fra andre	3 400	19 800
9 Salg av varige driftsmidler	5 084	8 250
10 Salg av finansielle anleggsmidler	0	-
13 Bruk av lån	284 244	292 322
14 Sum investeringsinntekter	359 585	395 710

2.2.2 Investeringsregnskapet

Totalt er det investert ca. 36,7 millioner kr mindre enn budsjettert på investeringer i varige driftsmidler. Ettersom investering i driftsmidler er endel lavere enn budsjettert er også kompensasjon for merverdiavgift lavere enn budsjettert på inntektsiden, en differanse på 8,4 millioner kr. Det er budsjettert med 19,8 millioner kr i tilskudd fra andre som består av bla. spillemidler, av disse ble 3,4 millioner kr utbetalt i 2021, noe som gir en differanse på 16,4 millioner kr. Det forventes videre at spillemidler blir utbetalt på et senere tidspunkt. Det er solgt varige driftsmidler for 3 millioner kr mindre enn budsjett, noe som skyldes at usolgte tomter ikke har blitt kreditert i regnskapet før på slutten av året. Se ellers kommentarer til vesentlige avvik per prosjekt (netto) under.

Siden det på investeringer rapporteres på nettokostnader per hovedprosjekt vil det under bli kommentert på budsjettavvik på netto per prosjekt inkludert underprosjekter. Prosjekter som er utsatt (og vedtatt utsatt i avslutning av investeringsregnskapet) og prosjekter hvor kostnader hvor det ikke er vesentlig budsjettavvik vil ikke bli kommentert på. Se vedlegg for nettokostnad per prosjekt.

Flere prosjekter som skulle settes i gang på slutten av året har ikke medført utgifter i 2021, prosjekter som i sin helhet ikke belaster 2021 og dermed budsjettreguleres inn i 2022 er «nytt varmeanlegg Nedre Bardu Barnehage», «Forprosjekt sentralt driftskontrollanlegg» og «ny stikkledning Kommunchuset».

To prosjekter har vedtak om finansiering fra Kraftfond, dette er prosjekt «sentrumsutvikling» og «utbedring lokaler Veksthuset», disse er ført i null ved bruk av Kraftfond.

Egenkapitaltilskudd KLP: Denne ble budsjettregulert til å være lik tilskuddet, det var også budsjettert med overføring fra drift for å dekke denne. Denne overføringen ble strøket ved saldering av et årsregnskap med merforbruk, og differansen er lik egenkapitaltilskuddet til KLP.

Bardu kirke – utbedringstiltak: Dette ble ikke utbetalt i 2021, det legges inn igjen i budsjettet for 2022 og utbetales i 2022.

Salg tomter Kirkemo 3: Det ble i avslutning av investeringsregnskapet foretatt budsjettregulering av solgte tomter lik regnskapsførte solgte tomter, men faktisk salg av tomter stemte ikke med det som var regnskapsført. Tomter faktureres når de blir reservert og blir på samme tidspunkt inntektsført i investeringsregnskapet, de kan reserveres i 2 mnd., og dersom de ikke blir solgt skal faktura krediteres, det har i flere tilfeller ikke blitt gjort i 2021 pga. kommunikasjonssvikt internt. Tomtene som ikke var solgt ble kreditert på slutten av året da dette ble oppdaget, det var da etter avslutning av investeringsregnskapet og medfølgende budsjettreguleringer hadde vært behandlet i kommunestyret.

Oppgradering Barduhallen: Dette prosjektet skulle vært avsluttet i 2021, men det oppstod noen problemer på slutten av året, og utstyr må byttes ut. Vi forventer utgifter på prosjektet i 2022. Videre forventes det 19 millioner i spillemidler som fremtidige inntekter knyttet til dette prosjektet.

Ny skole: herunder hele prosjektet ny barne- og ungdomsskole, skolebygget, idrettsbane, utvidelse Barduhallen og nærmiljøanlegg. Prosjektet endte på ca. 8 millioner kr under budsjett i 2021. Differansen her skyldes endringsmeldinger som ikke ble avklart og forskyvning av overtakelse. Total nettoramme på prosjektet er ca. 402 millioner kr ekskl. mva., og investeringsperioden går over flere år, prosjektet forventes ferdigstilt i 2022.

Ombygging Barduheimen: Regnskapsført 773 000 kr lavere enn budsjett. Det skulle brukes 1 million kr på alarm/varsling i Nordstua på slutten av året. Det ble ikke tid til dette, og det må flyttes til 2022.

Ren og skitten sone driftsbygg uteseksjonen Sponga: en misforståelse har ført til at dette prosjektet ble påbegynt i 2021, dette er budsjettert i 2022.

Infrastruktur Setermoen Nord: Avviket for infrastruktur henger sammen med hovedplan vann og avløp 2021. Fordeling av kostnader mellom vei, vann og avløp ble ikke riktig. Det vises av mindreforbruket på hovedplan vann og avløp 2021.

Hovedplan vann og avløp: Se svar over.

Sorteringsutstyr renovasjon: Økt behov for containere, økt budsjettbehov ble ikke rapportert inn til budsjettregulering i avslutning av investeringsregnskapet. Merforbruk får ikke konsekvenser for renovasjonsavgift.

Formidlingslån: kommunen har betalt mer i avdrag enn det som er betalt inn i avdrag på formidlingslån, kommunen bruker et bundet investeringsfond til å saldere dette med, men fondet strakk ikke til i 2021.

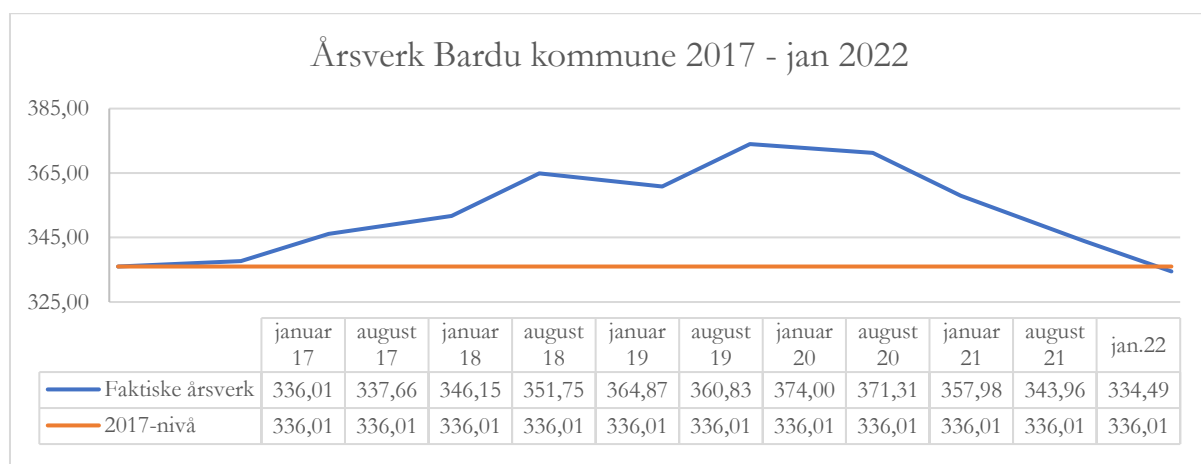
2.3 Budsjettpremisser

Her presenterer vi budsjettpremissene med kommentarer til disse, først de generelle for Bardu kommune, og etterpå per enhet.

- Redusere årsverk til 2017 nivå. Det fremlegges en plan for FSK og Kommunestyre så snart som mulig, senest i løpet av 1.kvartal 2021, samt en detaljert konsekvensutredning for hver enkelt enhet.

Antallet årsverk i Bardu kommune pr 01.01.22 var 334,49. Dette er noe lavere enn baseline-nivået i 2017. Siden august 2020 har det vært en jevn reduksjon i antall årsverk i Bardu kommune, i tråd med politiske føringer og det iverksatte organisasjonsprosjektet.

Under følger en tabell med årsverksutviklingen.

Tidspunkt	jan.17	august 17	jan.18	aug.18	jan.19	aug.19	jan.20	aug.20	jan.21	aug.21	jan.22
årsverk	336,01	337,66	346,15	351,75	364,87	360,83	374	371,31	357,98	343,96	334,49

- Bruk av konsulenter skal reduseres til et minimum, og godkjennes av kommunedirektør.

Sammenlignet med 2020, er konsulentbruken redusert med knapt 2 millioner kr. Dette må imidlertid ses i sammenheng med pågående prosjekter og interne ressurser/kompetanse. Nye konsulentkjøp er avklart med kommunedirektør.

- Ansettelsesstopp videreføres i 2021, med unntak for samfunnskritiske funksjoner.

Ansettelsesstopp er gjennomført. I starten av 2021, ble tilsetninger sendt for godkjenning i kommunestyret. Deretter er myndigheten overført til kommunedirektør. Alle stillinger som utlyses godkjennes nå av kommunedirektøren.

- Redusere ramme Stab/ fellestjeneste med 750 000 kr

Rammen er redusert og budsjettregulering, nødvendige nedtrekk er gjennomført.

- Ramme for helse, omsorg og barnevern økes med 750 000 kr

Budsjettet omstillingsbehov ble redusert med 750 000 kr som følge av dette vedtaket, og innarbeidet i budsjettet.

Spesielt for enhet oppvekst, kultur og integrering

- Redusere antall kontaktlærere

Setermoen skole har redusert antall kontaktlærere. Ungdomsskolen har ikke gjennomført dette, det ble besluttet å beholde antallet kontaktlærere inntil videre pga. endring i ledelse.

- Reduksjon i skoleskyssen for elever i sentrumsområdet som bor under 2 og 4 km.

Dette er gjennomført.

- Redusere antall lærere på videreutdanning

Vi har hatt noen på videreutdanning og vanligvis vil videreutdanning ikke utløse kostnader fordi vikar ofte er billigere enn de som har ansiennitet og tar videreutdanning.

- Antall enkeltvedtak om spesialpedagogisk hjelp skal ned. Flere barn skal få hjelp innenfor det allmennpedagogiske, det vil si innenfor den bemanningen som er i barnehagen.

Ja, antall enkeltvedtak har gått ned de siste årene. Antall barn i barnehage har også gått ned.

Kompetanseløftet for inkludering og spesialpedagogikk som vi nå går i gang med vil medføre at PPT er enda tettere på barn og ansatte i barnehage og skole. I tillegg bidrar støttepedagogene til kvalifisert og mer hjelp i det allmennpedagogiske. Dette skal bidra til at færre barn har behov for enkeltvedtak.

Barn med funksjonsnedsettelse og sammensatte vansker vil fortsatt ha og skal ha enkeltvedtak slik at de får tidlig og riktig hjelp.

- PPT skal oftere ut i barnehage og skole.

Det ble laget et kvalitetssystem for PPT i 2021. Det viser at PPT er oftere ute i barnehage og mer tilgjengelig for barnehagene enn tidligere. Men det vil ta tid siden de fortsatt har mange enkeltsaker/enkeltvedtak som medfører mye administrativt arbeid. Kompetanseløftet for

inkludering og spesialpedagogikk som vi nå går i gang med vil medføre at de er enda tettere på barn og ansatte i barnehage og skole.

- Sommerstengte barnehager

Ja, Bardu kommune har hatt sommerstengte barnehager i uke 28, 29 og 30.

- Redusere med 9 barnehageplasser under 3 år

Dette ble redusert i 2021. I 2022 må de tas i bruk pga. søkermassen og lovkrav om rett til plass.

- Redusere 50% støttepedagog

Dette er gjennomført.

Spesielt for enhet helse, omsorg og barnevern

- To ergoterapeuter

Det ble vedtatt i forbindelse med det ekstra nedtrekket å redusere ergoterapitjenesten med 1/2 årsverk. Dette ble iverksatt fra januar 2021.

- Kommunepsykolog

Deles 50/50 mellom bardu kommune og Astafjordlegen.

- Reduksjon av 4 årsverk ressurspool

Redusert med 1,2 årsverk. Pga. pandemien og mangel på vikarer med kompetanse er deler av ressurspoolen beholdt. Disse inngår som vikarer der det til enhver tid er behov.

- Reduksjon 0,6 årsverk avdeling sentrum/Nordstua

Dette er iverksatt.

- Reduksjon 3 årsverk til sammen på avdeling Øvre og Nedre

Dette er iverksatt.

- Reduksjon 1,3 årsverk på avdeling Rus og psykisk helse

Dette er iverksatt i 2021, men noe forsinket pga. formalkrav til nedstyring.

- Reduksjon 0,8 årsverk avdeling Bo og Oppfølging

Dette er iverksatt.

- Forebyggende tiltak innenfor blant annet hverdagsrehabilitering, hjemmebaserte tjenester/tilrettelegging i hjemmene, ferdigbehandlede pasienter ut fra sykehus og hjelpemidler

Det arbeides godt og målrettet med dette i samarbeid med hjemmesykepleie, sykehjem, fysio, ergo og hjelpemiddeljenester.

- Bardu kommune har en sak inne hos Statsforvalteren i Vestfold og Telemark vedrørende en bruker som bor i institusjon i Sandefjord kommune, hvor Bardu kommune mener at vi

ikke skal betale for dette. Saken følges nøye i samråd med advokat, og det forventes et svar fra Statsforvalteren om ikke lenge.

Det har vært gjennomført møte mellom Bardu kommune og Statsforvalter i Vestfold og Telemark. Statsforvalter har tilkjent Bardu kommune ansvar for bruker.

Spesielt for enhet samfunn og utvikling

- Det skal jobbes med tilstandsanalyse og kartlegging av asbest (krav fra arbeidstilsynet) på alle bygg. Dette vil lage grunnlaget for vedlikeholdsplaner.

Dette er ikke gjennomført i 2021. Vedtak om at asbestkartlegging og tilstandsanalyse skulle gjennomføres av egne ressurser. Det er gjennomført opplæring for asbest-kartlegging. Levering av utstyr for kartlegging av asbest tok tid pga. sen leveranse som skyltes pandemi. Manglet ressurser til å starte kartlegging i 2021. Pågående pandemi i 2021 krevde ressurser.

- Bardu kommune vil fortsette å selge flere boenheter i 2021

Dette er gjennomført.

- Bardu kommune er bedt om å ta imot flere flykninger som kommunen må ha boliger til

Dette er gjennomført. Saken om bosetning av flykninger ble lagt fram av enhet OKI for politisk behandling. I slike saker om bosetning må enhet SU involveres da de forvalter boligmasse og har oversikt.

- Redusert ytterligere på vedlikehold for å holde budsjettet som er gitt

Dette er gjennomført. Budsjett til vedlikehold er redusert til et minimum. Vedlikeholdsbudsjettet har også faste utgifter, dette er blant annet innen brannkontroll (teknisk utstyr, apparater osv.)

- Arealdel og samfunnsdel til kommuneplan skal revideres

Samfunnsdel er ferdig revidert, arbeidet med dette i 2021. Vedtatt plan for å starte arealdel i løpet av 2022.

- Det må reduseres på areal for å kunne holde kostnadsramme på vei og gatelys

Dette er ikke gjennomført. Sak til politisk behandling i 2021 for å vedta kriterier på hva er kommunale veier, saken ble avslått. Ingen gjennomgang av kommunale veier for vurdering på å omgjøre til private veier.

Reduksjon av gatelys ble foreslått, men ikke prioritert i 2021.

- Brøyteutgifter må reduseres

Dette er ikke gjennomført. Reduksjon av brøyteutgifter henger sammen med reduksjon av kommunale veier, samt nedbør og strøing gjennom vintersesongen. I sentrum har det økt antall meter kommunal vei pga. nytt boligfelt Kirkemo 3 og nye veier i forbindelse med infrastruktur ny skole, dette har ført til økte kostnader innen brøyting. I disse tider har drivstoff utgifter økt, og nytt anbud for brøyting skal ut i løpet av 2022. man kan forvente økte utgifter innen brøyting pga. drivstoff økning.

Spesielt for enhet Brann og redning

- Effektivisere interne oppgaver gjennom digitalisering og kanskje se på løsninger som kan danne ytterligere inntekter knyttet til oppgaver vi allerede utfører eller har ansvaret for. En slik digitalisering kan gi restkapasitet som igjen kan bidra til spillerom for inntektsskapende oppgaver.

Bardu brann og redning har kommet i gang med digitaliseringen av de administrative oppgavene til tjenesten. På administrativt nivå har brannvesenet hatt utfordringer knyttet til vakanser, koronarestriksjoner og gjennomføring av lovpålagt utdanning. Utdanningen ble sterkt påvirket av koronatiden, og dette skapte forskyvninger og endringer i utdanningsløpet. Dette har i totalitet tatt svært mye av den allerede begrensede administrative kapasiteten til brannvesenet. Brannvesenet har generelt et stykke arbeid å tilbakelegge før vi er i mål med nødvendig digitalisering. Vi har også overført vår lokale og manuelle alarmhåndtering for sivile enheter til 110-sentralen. Dette medfører at vi beholder inntekten, men overfører arbeidet til 110-sentralen uten endringer i kostnadene.

Feiertjenesten har i 2021 tatt i bruk digital feltløsning knyttet til tilsyn. Dette innbefatter at feieren har digitalisert deler av tilsynet, slik at de kan bruke nettbrett for generering av tilsynsrapporter. Effektiviseringen ligger i at feieren skal bruke mindre tid på kontoret og mer tid på oppgaveløsning ute i tilsynsobjektene. Løsningen er tatt i bruk og fungerer. Nå gjenstår det å innarbeide bruk og tilpasse bruken mot lokalt behov. Det har videre vært påstartet kartleggingsarbeid rundt integrering mellom fagapplikasjonen til feierne mot arkivsystem og faktureringsapplikasjoner for gebyrer i kommunen. Dette arbeidet tas videre inn i 2022 for ferdigstillelse.

Digitalt verktøy for interkontroll knyttet til mannskapsoppfølging er tatt i bruk. Dette vil på sikt forenkle oppfølging og sikre arbeidstakere bedre oppfølging. Dette har ingen målbar økonomisk effekt på dette stadiet, men en vil måtte kunne anta at en bedre oppfølging sikrer bedre tjenesteleveranser, større sikkerhet og trivsel over tid. Systemet er også tatt i bruk av samarbeidskommunene i vertskommunesamarbeidet. En vil forhåpentligvis også se synergier og informasjonsdeling mellom de samarbeidende kommunene i tiden som kommer.

3 Virksomhetens måloppnåelse og andre ikke-økonomiske forhold av vesentlig betydning

3.1 Visjon

Bardu kommunes visjon er: **Trivsel og kvalitet i friske omgivelser**

I Bardu er innbyggerne glade i kommunen sin, og tenker positivt når de skal beskrive den. Trygghet, trivsel og toleranse, og god kvalitet på tjenestetilbudet er grunnleggende i dette. Kommunen har vært og er en møteplass mellom mennesker fra forskjellige steder i landet, og fra andre land og kulturer.

Friske omgivelser beskriver en annen dimensjon av visjonen. Bygd på det trygge fundamentet, skal det være friskhet og mot til å gå nye veier og satse inn i fremtida. I dette ligger både det naturbaserte i villmarkskommunen og nasjonalparken, til aksept for at det skal være høyt under taket i diskusjoner og i forhold til nye idéer og næringsutvikling.

Kommuneplanens samfunnsdel ble rullert i 2021, og i den forbindelse ble visjon og verdier videreført.

3.2 Vårt overordnede mål

**"Bardu skal,
basert på bærekraftig
utvikling og samspill
mellom natur og mennesker,
være en trygg og attraktiv
kommune"**

3.3 Mål

Kommunen har mål på ulike områder, disse er vedtatt i samfunnsdelen av kommuneplanen. I den nye samfunnsplanen som ble revidert i 2021, men først endelig fastsatt av kommunestyret i 2022, lyder målene som følger:

Trivsel og kvalitet i friske omgivelser				
Bardu skal, basert på bærekraftig utvikling og samspill mellom mennesker og natur, være en trygg og attraktiv kommune				
Satsingsområde	Satsingsområde 1: Barn og unge, voksen og gammel	Satsingsområde 2: Bo og stedsutvikling, næringsliv og arbeidsplasser	Satsingsområde 3: Samarbeid og medvirkning	Satsingsområde 4: Natur, klima og miljø
Bærekraftig utvikling FNs bærekraftsmål	 	 	 	
Hovedmål	Fra oppvekstkommune til livsløpskommune; trygt, godt og verdig for unge, voksen og gammel i Bardu	Bardu kommune trekker til seg nye innbyggere, og har et moderne og levende sentrum med attraktive møteplasser, aktiviteter og næringsliv	Godt samarbeid på tvers av sektorer og nivåer, dugnadsånd og frivillighet preger Bardu-samfunnet.	Bardu kommune er forberedt på klimaendringer, forvalter ressursene langsiktig og reduserer klimaavtrykket sitt

3.4 Verdier for medarbeidere i Bardu kommune

I kommuneorganisasjonen skal det i samhandling internt og eksternt legges følgende verdier til grunn:

Adferdskrav til alle	Lederkrav/lederstil
Kvalitetsbevisst	<ul style="list-style-type: none"> Definere kvalitet i egen avdeling Sikre god kompetanse Vurdere/evaluere/følge opp
Miljøbevisst	<ul style="list-style-type: none"> Legge til rette for et godt arbeidsmiljø Velge miljøvennlige produkter og løsninger Skape glede og entusiasme
Inkluderende	<ul style="list-style-type: none"> Ta mennesker på alvor Informere og fremme god kommunikasjon Opptre imøtekommende

3.5 Internkontroll

Bardu kommune har rutiner for internkontroll og regler for etisk standard. Kommunen har tatt i bruk kvalitetssystemet Compilo som bl. annet består av ulike moduler som dokumentbibliotek for rutinebeskrivelser, prosessbeskrivelser og flytskjema. I 2021, har det vært fokusert på opplæring og implementeringsarbeid. Dette vil videreføres i 2022.

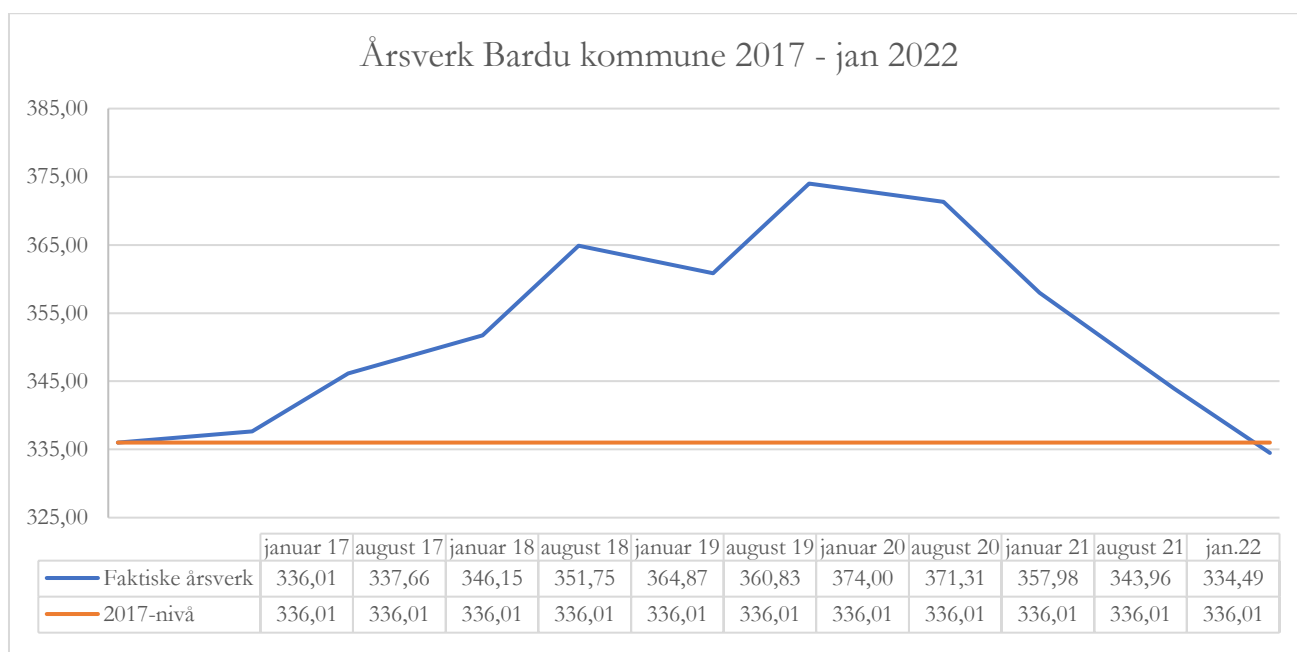
Avviksmodulen i systemet er fullt iverksatt og benyttes i daglig drift til læring og forbedring av våre tjenester. Det er ikke avdekket betydelige avvik i 2021.

3.6 Sykefravær

IA-avtalen (inkluderende arbeidsliv) har som mål å redusere sykefraværet. Dette skal oppnås ved blant annet å følge opp arbeidstakere med gjentakende og høyt sykefravær, samt ha fokus på forebyggende arbeidsmiljøarbeid. Sykefraværet i Bardu kommune var på 8,7 % i 2021.

Utvikling 2018 - 2021				
Ansvar	2018	2019	2020	2021
Bardu kommune samlet	5,2 %	7,1 %	6,8 %	8,7 %
Helse, omsorg og barnevern samlet	6,1 %	8,8 %	6,8 %	10,3 %
Oppvekst, kultur og integrering	4,6 %	7,3 %	4,4 %	9,0 %
Samfunn og utvikling	5,3 %	4,6 %	4,1 %	5,4 %
Stab og fellestjenester samlet	2,5 %	4,3 %	2,2 %	3,5 %

3.7 Årsverk

Antall årsverk har gått ned de siste årene, ved utgangen av desember 2021, var årsverkstallet på nytt under 2017-nivå.

3.8 Møteaktivitet i de faste politiske organene

Utvalg	2019		2020		2021	
	Møter	Saker	Møter	Saker	Møter	Saker
Kommunestyret	8	132	9	96	7	69
Formannskap	8	59	10	93	7	145
Plan-teknisk utvalg	7	15	7	28	6	25
Utvalg for omsorg og oppvekst	6	12	6	21	4	20
Ungdomsråd	5	19	5	12	4	11
Eldreråd	5	5	5	11	4	6
Administrasjonsutvalg	1	1	2	7	3	4
Valgstyret					2	4

3.9 Oppfølging av politiske vedtak

Bardu kommune har tatt i bruk verktøyet Bridge for å sikre at politiske vedtak blir fulgt opp. Politisk sekretariat registrerer vedtak i saker etter hvert møte i politiske utvalg. Saksbehandler får melding om oppgaven og følger opp status. Statuser som benyttes er; Ikke startet, Startet, Ferdig. Det tas ut rapporter fra systemet til hvert utvalgsmøte.

4 Tiltak for å sikre høy etisk standard

4.1 Etske retningslinjer

Bardu kommune ønsker å være en organisasjon med en god etisk praksis. De etiske retningslinjene skal være en veileder til å handle godt og forsvarlig i ulike situasjoner. Åpenhet og ærlighet skal prege kommunens virksomhet, og være grunnlaget for tillit mellom kolleger og i forholdet til innbyggerne.

De etiske retningslinjene gjelder alle kommunens ansatte og folkevalgte. Det stilles strenge krav til den enkeltes etiske holdninger i sin virksomhet for kommunen. Alle plikter å overholde lover, forskrifter og reglement som har betydning for kommunens virksomhet, og å forholde seg lojalt til fattede vedtak.

Kommunens tjenesteyting og saksbehandling skal drives på en etisk forsvarlig og sosial ansvarlig måte. De etiske retningslinjene skal fremme bevissthet om, og følsomhet for etiske temaer. Det er den enkeltes ansvar å etterleve retningslinjene. Dersom det er tvil om omfanget av reglene, bør handlingen unngås eller spørsmålet drøftes med nærmeste leder.

Bardu kommunes oppgave er å arbeide for fellesskapets beste. Både som myndighetsutøver, tjenesteyter og forvalter av betydelige samfunnsressurser, plikter kommunen å ta hensyn til innbyggernes interesser, tilstrebe likebehandling og opptre med respekt overfor det enkelte individ. Det skal vises hensynsfullhet, vennlighet, høflighet og korrekthet overfor publikum i så vel skriftlig som muntlig kommunikasjon. All kommunikasjon må utformes på en måte som er lett forståelig for mottakerne, og den lovpålagte taushetsplikt skal overholdes.

4.2 Kontrollutvalg

Kommunens kontrollutvalg skal føre tilsyn og kontroll med kommunens forvaltning og dermed bidra til at innbyggerne har tillit til kommunen. Kontrollutvalget skal også passe på at kommunen leverer effektive tjenester og at tjenesteproduksjonen skjer i henhold til lov, forskrifter, statlige føringer og kommunestyrets vedtak. Utvalget skal også følge med på at kommunens selskap blir drevet i tråd med kommunestyrets vedtak og forutsetninger.

Kontrollutvalget behandlet i 2021 46 saker i fem møter.

5 Likestilling

Bardu kommune har gjennom sin lokale lønnspolitikk bestemt «å ta ansvar for å arbeide målbevisst for at kvinner og menn får samme mulighet til lønnsutvikling og avansement. Lønnsforskjeller som har sin årsak i kjønn, skal ikke forekomme»

Bardu kommune arbeider aktivt, målrettet og planmessig for å fremme likestilling og hindre diskriminering og trakassering.

Bardu kommune er bundet av Hovedtariffavtalen og gjelder for alle arbeidstakere i et fast, forpliktende arbeidsforhold; heltid, deltid eller midlertidig. Hvert år gjennomføres det lønnsforhandlinger. For ansatte i kap. 4 forhandles det sentralt, hvor det enkelte år settes av midler til lokale forhandlinger. For ansatte i kap. 3 og 5 gjøres dette lokalt i kommunen hvert år. Disse gjennomføres innenfor lønnsutvikling i KS området og markedssituasjon. Øvrige kriterier fremkommer av Hovedtariffavtalen og kommunens lønnspolitiske retningslinjer samt drøfting med organisasjonene.

6 Oppfyllelse av arbeidsgivers aktivitetsplikt etter likestillings- og diskrimineringsloven §26

Bardu kommune har iverksatt tiltak for å fremme formålet i diskrimineringsloven og i diskriminerings- og likestillingsloven. Dette er bl.a.:

- Lovverket er tydeliggjort i intern delegering fra kommunedirektøren
- I nært samarbeid med flyktningetjenesten å sysselsette flyktninger i flere av enhetene i organisasjonen
- Kommunen er heleier av vekstbedriften Barduprodukter (Bapro), og kjøper tjenester av dem
- Det er utenlandske arbeidstakere i de fleste enhetene
- Prioritere mannlige søkere i stillinger i tradisjonelle kvinneyrker.

Lærlinger pr 31.12:

Lærlinger	2020	2021
Totalt	8	3
Helsefagarbeider	3	1
Barne- og ungdomsarbeider	4	1
IT	1	1